

Onderzoek mantelzorg in Zeist

Behoeftetepeiling 2022

Colofon

Opdrachtgever	Steunpunt Mantelzorg Zeist
Auteur(s)	Eelco Visser
Informatie bij	Anne Poppema, a.poppema@mantelzorg.nl , 0610231168
Datum	Oktober 2022
Versie	definitief

MantelzorgNL
Landelijke organisatie voor iedereen die zorgt voor een naaste.

Sparrenheuvel 38, gebouw C
3708 JE Zeist

030 659 22 22
www.mantelzorg.nl

Inhoud

Samenvatting: Opvallende uitkomsten en beknopte aanbevelingen	4
1 Inleiding/aanleiding	7
2 Werkwijze en presentatie resultaten	8
2.1 Gevolgde werkwijze	8
2.2 Presentatie van de resultaten	8
3 Mantelzorgers in de gemeente Zeist	9
3.1 Kenmerken mantelzorgers en hun zorgsituatie	9
3.2 Mantelzorg verlenen	13
3.3 Gebruik en behoeften aan mantelzorgondersteuning	19
3.4 Respijtzorg	26
3.5 Mantelzorgwaardering	29
3.6 Ervaren beperkingen en belasting	31
4 Samenvatting en conclusies	33
5 Bijlage 1: volledig overzicht resultaten	41

Samenvatting: Opvallende uitkomsten en beknopte aanbevelingen uit de behoeftepeiling onder mantelzorgers in Zeist, januari 2022

In opdracht van het steunpunt mantelzorg en de gemeente Zeist is kwantitatief onderzoek gedaan naar mantelzorg in Zeist; een digitale vragenlijst is onder zoveel mogelijk mantelzorgers verspreid.

Door het onderzoek ontstaat een beter beeld van mantelzorgers. Wie zijn de mantelzorgers in Zeist en hoe gaat het met hen? Doel van het onderzoek is dan ook om naast een inventarisatie van de ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers, ook beknopte aanbevelingen voor een passende ondersteuningsstructuur voor mantelzorgers te formuleren.

- Ondanks dat er relatief veel intensief zorgende mantelzorgers deel hebben genomen aan het onderzoek, is 21% van de ondervraagden onbekend met mantelzorgondersteuning. Bij lager opgeleiden ligt dit percentage nog hoger. Dit is een hoog percentage bij juist de groep die een verhoogd risico loopt op overbelasting. Het is belangrijk dat deze mantelzorgers weten waar ze moeten terecht kunnen voor ondersteuning en welke mogelijkheden er zijn. Van de groep die geen gebruik maakt van mantelzorgondersteuning, zegt slechts 39% er geen behoefte aan te hebben. Dat betekent dat 61% (N=138 personen) wel een (latente) behoefte heeft.

Aanbeveling:

Steunpunt mantelzorg:

- Het is van belang dat professionals meer bekend zijn met en bewust zijn van de impact die mantelzorg heeft en van de ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers. Werk aan deze bewustwording door bijvoorbeeld het verspreiden van communicatiematerialen voor zowel mantelzorgers als professionals, het organiseren van bijeenkomsten, aansluiten bij bestaande netwerkoverleggen etc. Maak daarbij o.a. gebruik van ervaringsverhalen van mantelzorgers en zorgontvangers.

De informatie dient op verschillende manier aangeboden worden. Gebruik niet alleen teksten maar ook filmpjes, plaatjes of grafieken als communicatiemiddelen richting de mantelzorgers en professionals.

- Wees je bewust van de differentiatie bij het benaderen van specifieke doelgroepen. Een GGZ mantelzorger en/of een jonge mantelzorger herkent zich niet in de term mantelzorg. Migranten mantelzorgers zijn veelal te bereiken via verenigingen en sleutelfiguren etc.

Gemeente:

- Mantelzorgondersteuning is een complex vraagstuk en kan niet op de schouders van 1 organisatie rusten. Leg de opdracht voor ondersteuning aan mantelzorgers bij alle relevante aanbieders vast.

- Geef Steunpunt mantelzorg het mandaat om namens de gemeente te handelen, de betrokken partners te faciliteren, begeleiden maar ook kritisch bevragen.

- Het gebruik van respijt is opvallend laag (15%). Immers, veel respondenten gaven aan intensieve mantelzorgtaken te verrichten. Dit in combinatie met het feit dat veel van hen het gevoel hebben alleen voor de zorg te staan en geen gebruik maken van zorgvrijwilligers. Dit geeft aanknopingspunten voor de toekomst.

Aanbeveling:**Steunpunt mantelzorg:**

- Laat mantelzorgers kennis maken met de locaties van respijtvorzieningen. Dat kan bijvoorbeeld door bijeenkomsten voor mantelzorgers op dergelijke locatie te houden of een bezoek aan een respijtlocatie te organiseren, bijvoorbeeld als onderdeel van een activiteit of lotgenotencontact.
- Bied voorlichting aan professionals met tips over de toeleiding van mantelzorgers naar respijt en respijtzorgvoorzieningen.

Gemeente:

- Versterk het netwerk om de mantelzorger heen en investeer in zorgvrijwilligers. Van de respondenten geeft immers 17% aan in de toekomst wel gebruik te willen maken van zorgvrijwilligers.
 - Focus op respijteffect! Bied bredere ondersteuning dan alleen respijtvorzieningen en focus daarbij op de vraag 'Wat biedt een mantelzorger een adempauze?'. Deze benadering vertrekt immers vanuit een andere vraag: 'Wat biedt een mantelzorger een adempauze?'
- De groep mantelzorgers die zorg en betaalde arbeid combineren vallen op diverse plekken in negatieve zin op, terwijl mantelzorgondersteuning bij hen geen duidelijk effect te weeg brengt. Een mogelijke oorzaak is dat de knelpunten vaak niet alleen door de mantelzorgtaken worden veroorzaakt. Werkende mantelzorgers worden ook wel de sandwich-generatie genoemd. Zij combineren werk, mantelzorgtaken, eigen gezin, sociale leven, financiële belangen etc. Door de blend van deze aspecten in combinatie met de loyaliteit, morele plicht en schuldgevoelens loopt deze specifieke doelgroep mantelzorgers een verhoogd risico op overbelasting.

Aanbeveling:**Steunpunt mantelzorg:**

- Vraag bij de werkende mantelzorgers uit met welke andere vormen van ondersteuning zij nog meer zijn gebaat.
- Bied de werkgevers bijeenkomsten aan voor hun werknemers. Denk aan thema's als zorgverlofregelingen, wet- en regelgeving, bedrijfsspecifieke regelingen, positieve gezondheid, domotica en robotica etc.

Gemeente:

- Stimuleer werkgevers in het voeren van mantelzorgvriendelijk beleid, bijvoorbeeld door invloed uit te oefenen binnen de ondernemersverenigingen.
 - Financier een bewustwordingscampagne speciaal voor werkende mantelzorgers. Gebruik alle beschikbare gemeentelijke communicatiebronnen en zet de campagne ook uit binnen andere departementen. Immers, een werkende mantelzorger klopt vaak ook aan bij verschillende gemeentelijk loketten.
- Op de open vraag welke knelpunten worden ervaren, worden vooral veel antwoorden gegeven met als thema uitzoekwerk en regeltaken.

Aanbeveling:**Steunpunt mantelzorg:**

- Wijs de mantelzorgers op het bestaan van onafhankelijke cliëntondersteuning of diensten van een mantelzorgmakelaar (bij aanvullende zorgverzekering).

Gemeente:

- Positioneer organisatie MEE in de (beleids)documenten en via beschikbare

communicatiekanalen als loket voor mantelzorgers.

- Maak diensten van een mantelzorgmakelaar via de zorgverzekeraar beschikbaar voor een brede groep van inwoners door de inkomensgrens van aanvullende gemeente polis te verhogen.
- Maak het gebruik van domotica en robotica aantrekkelijk (ook financieel).
- Ga aan de slag met het opstellen en implementeren van beleid voor een mantelzorgverklaring. De mantelzorger hoeft dan niet bij elk loket zijn/haar situatie opnieuw voor het voetlicht brengen.
- Betrek de mantelzorgers bij het herzien van beleidsregels voor kostendelersnorm, bijstandsuitkering en samenwonen, (pré)mantelzorgwoningen.

- 75% van de respondenten die gebruik heeft gemaakt van mantelzorgondersteuning beveelt dit ook aan anderen aan.

Aanbeveling:

Steunpunt mantelzorg:

Individuele begeleiding en groepsbegeleiding zijn in Zeist op hoog niveau. Tip: blijf scherp op de urenverdeling voor individuele en groepsbegeleiding vs. investeren in warme contacten met netwerken en het aanboren van nieuwe relaties. Met oog op de toekomst dient mantelzorgondersteuning steeds meer integraal te worden uitgevoerd.

Gemeente:

- Blijft investeren in het beschikbaar houden van individuele begeleiding en groepsbegeleiding voor mantelzorgers.
- Maak een heldere, toekomstgerichte visie op integrale mantelzorgondersteuning en het versterken van sociale basis.

1 Inleiding/aanleiding

Het Steunpunt Mantelzorg Zeist wil middels een onderzoek onder de lokale mantelzorgers een beter beeld krijgen van de mantelzorgers in de gemeente. Wie zijn de mantelzorgers in de gemeente, welke voorzieningen gebruiken zij, wat is hun ervaren belasting en wat is hun ondersteuningbehoefte?

Dit heeft MantelzorgNL onderzocht aan de hand van een (digitale) behoeftepeiling. De uitkomsten van deze vragenlijsten geven een kwantitatief inzicht in de huidige situatie in gemeente

Het doel van het onderzoek is om (ondersteunings-)behoeften van mantelzorgers in de gemeente in beeld te krijgen en beknopte aanbevelingen formuleren voor een passende ondersteuningsstructuur voor de mantelzorgers in Zeist.

De vragenlijst is opgesteld door Mantelzorg NL in samenwerking met het Steunpunt Mantelzorg Zeist en de gemeente Zeist. De vragenlijst bevat vragen die zijn gebaseerd op de volgende indicatoren:

- Achtergrondvragen, zoals leeftijd, samenstelling huishouden en geslacht.
- Ervaringen met en tevredenheid over keukentafelgesprek.
- Ervaringen met en behoefte aan mantelzorgondersteuning.
- Gebruik en behoefte aan respijt(zorg), ook uit het informele netwerk.
- Al dan niet ontvangen van de Mantelzorg-waardering en de tevredenheid erover.

Het Steunpunt Mantelzorg Zeist heeft zich ingespannen om zoveel mogelijk inwoners op de lijst te attenderen. Immers, het toekomstperspectief is dat zij de ondersteuning aan mantelzorgers wil versterken, preventief wil inzetten en meer laten aansluiten bij de behoeften van deze doelgroep.

2 Werkwijze en presentatie resultaten

2.1 Gevolgde werkwijze

Digitale vragenlijst

De vragenlijst is opgesteld door Mantelzorg NL en vervolgens voorgelegd aan de gemeente Zeist en het Steunpunt Mantelzorg Zeist voor feedback. Deze is verwerkt in een definitieve lijst die digitaal is aangemaakt en door de gemeente digitaal is uitgezet in januari 2022. De vragenlijst bevat vragen die zijn gebaseerd op de volgende indicatoren:

- Achtergrondvragen, zoals leeftijd, samenstelling huishouden en geslacht.
- Ervaringen met en tevredenheid over keukentafelgesprek.
- Ervaringen met en behoefte aan mantelzorgondersteuning.
- Gebruik en behoefte aan respijt(zorg), ook uit het informele netwerk.
- Al dan niet ontvangen van de Mantelzorg-waardering en de tevredenheid erover.

Steunpunt Mantelzorg Zeist heeft zich ingespannen om zoveel mogelijk inwoners op de lijst te attenderen.

Respons

In totaal hebben 718 respondenten interesse in het onderzoek getoond. Van hen zijn 516 respondenten met de vragenlijst gestart; in totaal hebben 396 respondenten de gehele vragenlijst ingevuld.

2.2 Presentatie van de resultaten

In hoofdstuk twee worden de resultaten beschreven. Voor diverse variabelen presenteren we, indien dat aan de orde is, de statistisch significante verschillen. Ook vergelijken we, waar mogelijk en relevant, de gegevens met die uit recent SCP- onderzoek (2019).

3 Mantelzorgers in de gemeente Zeist

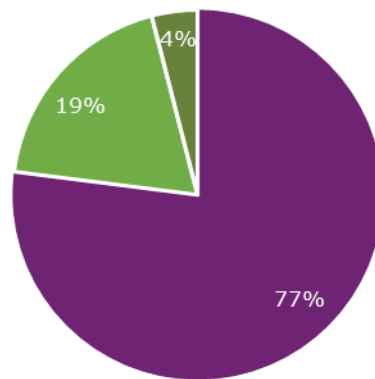
3.1 Kenmerken mantelzorgers en hun zorgsituatie

Wie zijn de mantelzorgers die zijn bereikt met dit onderzoek? Wat zijn hun kenmerken en hoe zit hun zorgsituatie eruit?

Woongemeente, besef mantelzorger zijn

Ongeveer 83% van de respondenten woont in de gemeente Zeist, 91% zorgt voor een naaste, 6% niet meer en 3% niet. In figuur 1 (n=448) blijkt dat 77% zichzelf als mantelzorger beschouwt, 19% ervaart dat enigszins.

Figuur 1: ik beschouw mezelf als mantelzorger
N=448

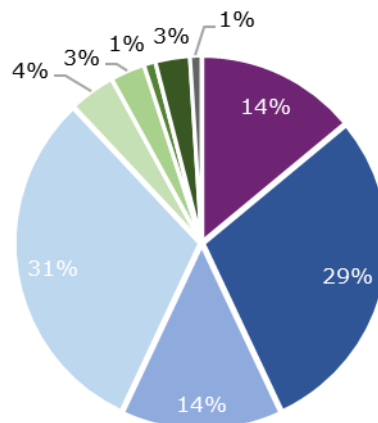
■ Ja ■ Enigszins ■ Nee

Persoonlijke kenmerken respondenten

Figuur 2 (n=416) laat zien dat 88% van de respondenten uit de zogenaamde 'oude' kernen van de gemeente Zeist komt. Overige responsen zijn afkomstig uit de omringende kernen.

Figuur 2: respondenten naar wijk of kern

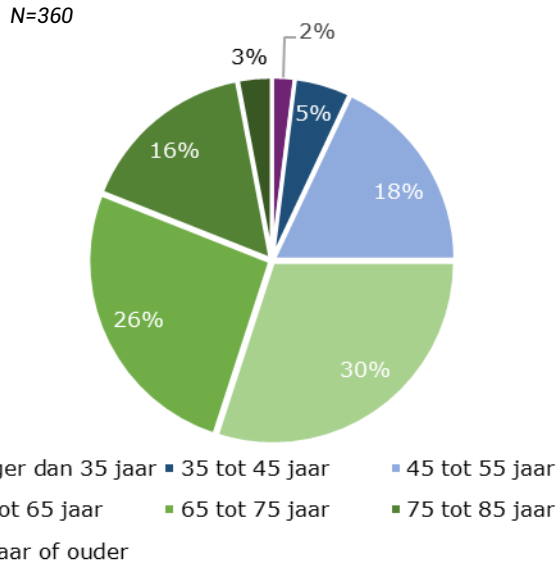
N=416

■ Zeist-Oost ■ Zeist-West ■ Zeist-Noord
■ Zeist-Centrum ■ Austerlitz ■ Den Dolder
■ Bosch en Duin ■ Huis ter Heide ■ Weet ik niet

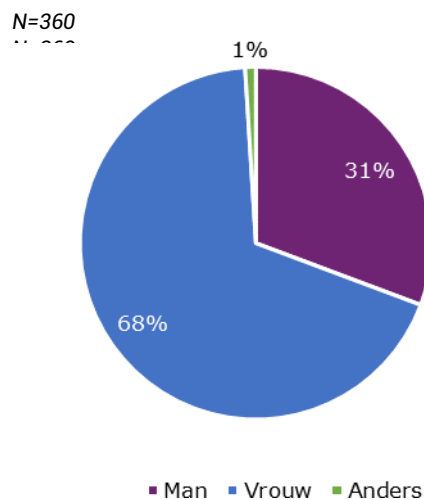
Figuur 3 (n=360) laat zien dat een kwart van de respondenten in de gemeente Zeist jonger is dan 55 jaar, 56% is tussen de 55 en 75 jaar oud en 19% is 75 jaar of ouder. Recent SCP-onderzoek laat zien dat mensen in de leeftijdsgroep 45-65 jaar het meest frequent en intensief mantelzorg verlenen. Die is ook in het onderzoek in Zeist, met 48%, ruim vertegenwoordigd.

Figuur 3: respondenten naar leeftijd

Figuur 4 (n=360) laat zien dat ongeveer een derde (31%) van de respondenten man is en ruim twee derde (68%) vrouw. Landelijk (SCP-onderzoek) is de verhouding 40% man en 60% vrouw. In Zeist zijn dus wat meer vrouwen vertegenwoordigd in het onderzoek. Ongeveer 11% geeft aan dat (een van) de ouders buiten Nederland zijn geboren.

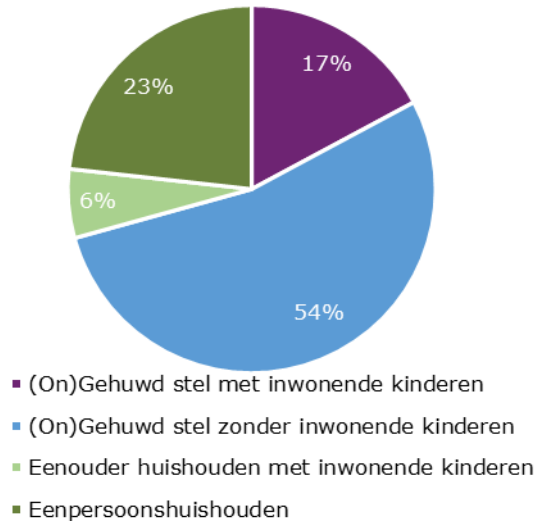
Figuur 4: respondenten naar geslacht

Figuur 5 (n=360) toont dat een grote meerderheid van de respondenten in Zeist in een gezinsverband leeft met (17%) of zonder (54%) inwonende kinderen. Bijna een kwart (23%) leeft in een eenpersoonshuishouden.

Figuur 5: respondenten naar samenstelling huishouden

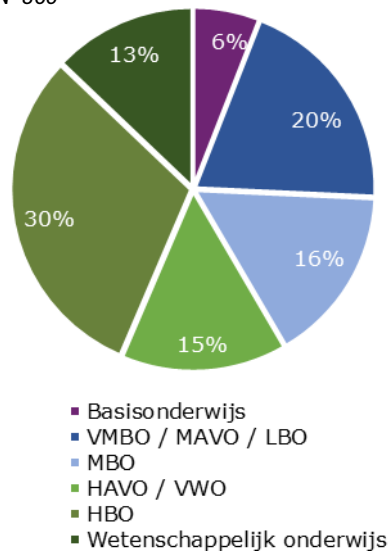
N=360

Kijken we in figuur 6 (n=360) naar het opleidingsniveau van de respondenten dan zien we dat circa 42% van de respondenten in Zeist maximaal een Mbo-opleiding heeft en 43% met een Hbo of Wo-diploma, hoog opgeleid is.

Figuur 6: respondenten naar hoogst afgeronde opleiding

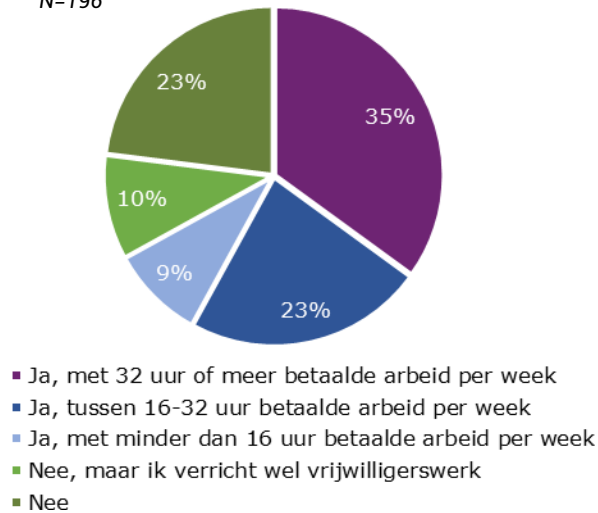
N=360

In figuur 7 (n=196) staat of en in welke mate de respondenten van 18 tot en met 65 jaar hun zorgtaken combineren met betaalde arbeid. Precies twee derde (67%) combineert het met betaalde arbeid en 10% met vrijwilligerswerk. Bijna een kwart (23%) combineert het niet met betaalde arbeid of vrijwilligerswerk.

Figuur 7: mate waarin mantelzorgtaken met andere activiteiten worden gecombineerd

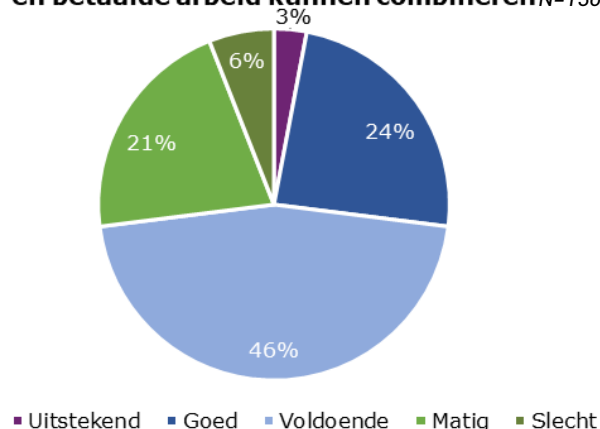
N=196

Figuur 8 (n=130) laat zien dat 27% van de respondenten in Zeist aangeeft het werk uitstekend of goed te kunnen combineren met de mantelzorg, 46% voldoende en 27% matig of slecht.

Vrouwen (29%) geven significant vaker dan mannen aan dat ze mantelzorg matig of slecht met betaalde arbeid kunnen combineren. Dat geldt ook voor respondenten met een afgeronde Hbo (36%) of Wo-opleiding (44%) en voor respondenten die mantelzorg combineren met 32 uur betaalde arbeid per week of meer (38%).

Figuur 8: mate waarin respondenten mantelzorgtaken en betaalde arbeid kunnen combineren N=130

3.2 Mantelzorg verlenen

Zorgvragers en hun woonsituatie

Zo'n 76% van de respondenten zorgt voor 1 persoon, 20% voor 2 en 4% voor 3 of meer personen. In recent SCP-onderzoek (2019) biedt 67% hulp aan een persoon, 24% aan twee en 9% aan drie of meer personen.

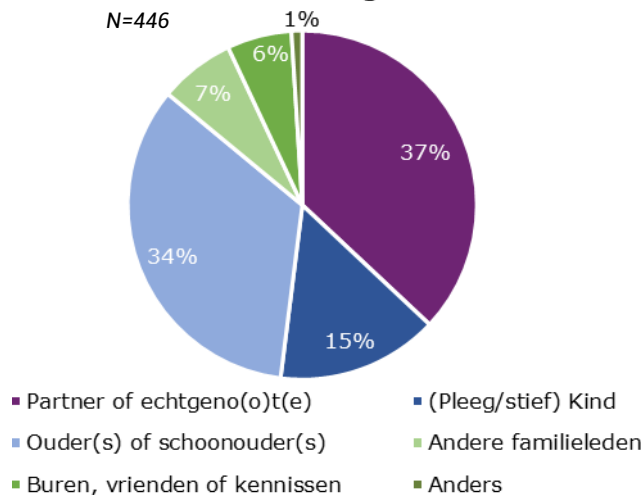
In figuur 9 (n=446) staat voor wie wordt gezorgd. Ongeveer 37% zorgt voor een partner of echtgeno(o)t(e), 34% voor een (schoon)ouder, 15% voor een (pleeg of stief) kind.

De 75 tot 85-jarigen (93%) en 85-plussers (100%) zorgen vaker voor een persoon. Mannen (53%) zorgen significant vaker voor een partner of echtgeno(o)t(e), vrouwen vaker voor alle overige zorgvragers. De 65-plussers zorgen vaker voor een partner of echtgeno(o)t(e), respondenten tot 65 jaar vaker voor (schoon)ouder(s), 35-55 jarigen vaker voor een (stief/pleeg)kind.

Respondenten in gezinsverband zonder inwonende kinderen (55%) zorgen vaker voor een partner of echtgeno(o)t(e) en minder vaak voor een (schoon)ouder (26%).

Respondenten in gezinsverband met inwonende kinderen (32%) en binnen een eenoudergezin (50%) vaker voor een (pleeg/stief)kind, respondenten in een eenpersoonshuishouden (16%) vaker voor burens, vrienden of kennissen.

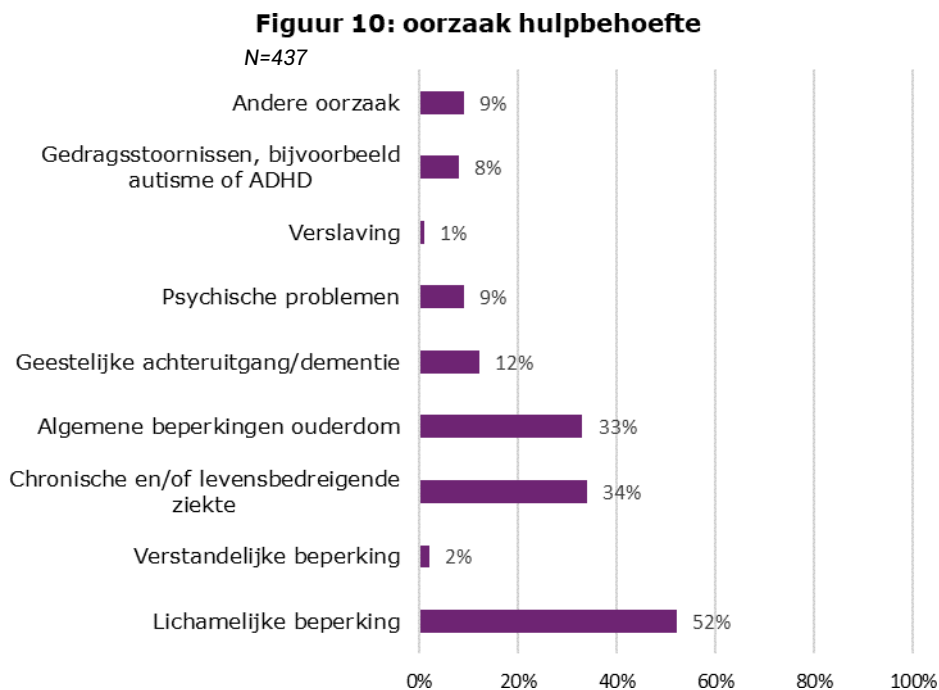
Figuur 9: persoon aan wie respondenten meeste mantelzorg verlenen

Circa 42% van de respondenten in Zeist zorgt voor iemand in het eigen huis, 38% voor een zorgvrager die elders zelfstandig woont en 17% voor een zorgvrager in een zorginstelling of beschermde woonvorm. Landelijk helpt 65% een zelfstandig wonende elders. Het merendeel van de zorgvragers waarvoor de respondenten uit Zeist zorgen (93%) woont in de gemeente Zeist, 6% woont niet in Zeist, maar wel in de provincie Utrecht, 1% erbuiten.

Hulp aan de zorgvrager

In figuur 10 (n=437) benoemen de respondenten de oorzaken van de hulpvraag bij hun naaste. De meest genoemde oorzaken zijn een langdurige lichamelijke beperking (52%), dementie (34%) en algemene beperkingen als gevolg van ouderdom (33%). De respondenten hebben meerdere oorzaken voor de hulpvraag mogen noemen. Als we de percentages bij elkaar optellen, komen we tot 160%. Dat betekent dat de respondenten gemiddeld 1,6 oorzaken noemen voor de hulpvraag. Respondenten van 45 tot 65 jaar (40%), 75 tot 85 jaar (43%) en 85-plus (36%) noemen vaker dementie of geheugenproblemen. De 55-65 jarigen (58%) vaker algemene beperkingen ouderdom, 35-45 jarigen (28%) en 45-55 jarigen (20%) vaker gedragsstoornissen. Respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (23%) noemen vaker een verstandelijke beperking.

Figuur 11 (n=433) laat zien dat de respondenten in Zeist een breed palet aan hulp bieden; gemiddeld 4,4 vormen. Het vaakst genoemd worden begeleiding praktische zaken en/of bij sociale activiteiten (74%), emotionele steun (65%) en hulp bij vervoer (61%). Opvallend is de persoonlijke verzorging. Dat wordt door 46% van de respondenten genoemd, landelijk is dat maar 12%.

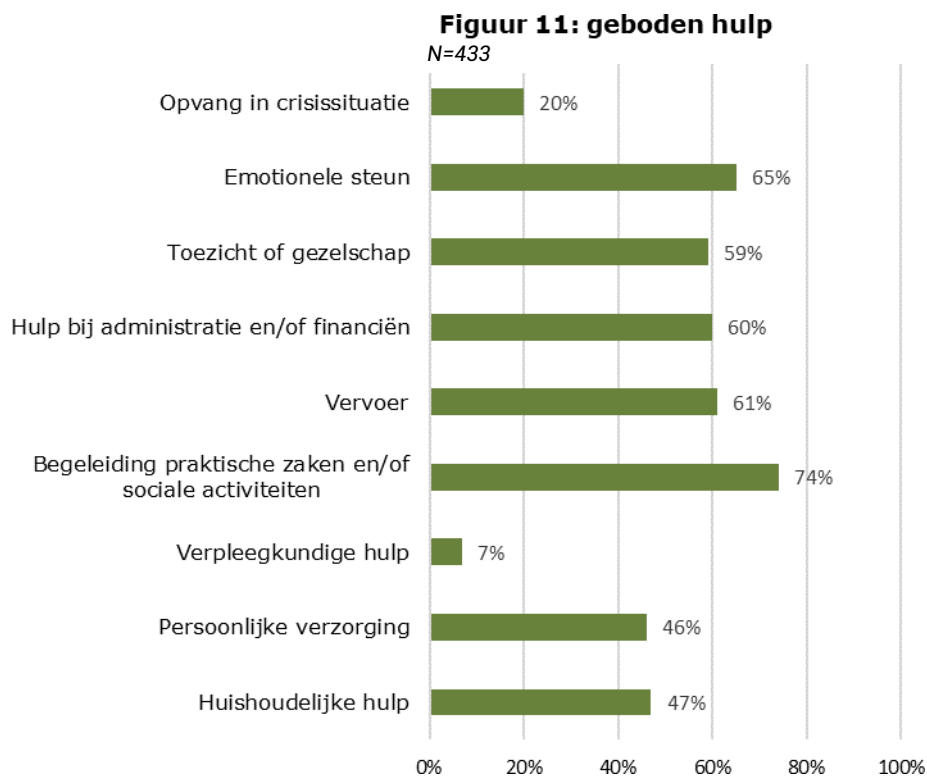
Respondenten van 85 jaar of ouder (73%) bieden vaker persoonlijke verzorging. Naarmate respondenten ouder zijn, bieden ze minder vaak begeleiding bij praktische zaken of sociale activiteiten. Bij de respondentengroepen tot 65 jaar ligt dat aandeel boven de 80%, daarna neemt het af tot 36% bij 85-plussers. De respondentengroepen tussen 35 en 65 jaar oud (alle 70% of meer) bieden veel vaker dan de overige groepen emotionele steun.

Vrouwen (81%) bieden vaker begeleiding bij praktische zaken of sociale activiteiten.

Respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (61%) bieden vaker huishoudelijke hulp. Voor respondenten in een eenouderhuishouden (91%) geldt dit voor begeleiding bij praktische zaken of sociale activiteiten, voor respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (71%) en eenpersoonhuishoudens (74%) voor toezicht of gezelschap.

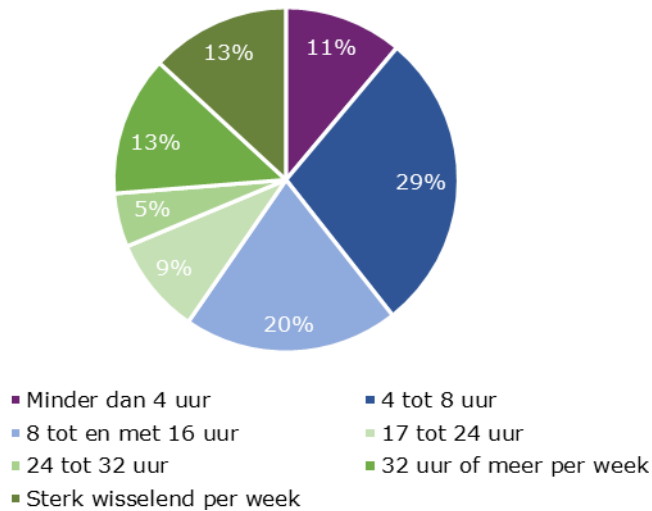
Naar opleidingsniveau zien we grote verschillen. Respondenten met maximaal basisonderwijs bieden minder hulp dan respondenten met een Wo-opleiding. Significant zijn de verschillen bij begeleiding praktische zaken en sociale activiteiten (33% tegen 87% respondenten met Wo-opleiding), hulp bij administratie of financiën (33% tegen 81%), toezicht of gezelschap (38% tegen 77%) en emotionele steun (24% tegen 80% bij respondenten met Hbo- of Wo-opleiding). Bij de opvang in crisissituaties zien we een scherpe grens tussen respondenten met maximaal Mbo (11%) en respondenten met een Havo-, Vwo-, Hbo- of Wo-opleiding (28%).

Naarmate respondenten mantelzorg en betaalde arbeid beter kunnen combineren, bieden ze minder vaak hulp bij administratie of financiën. Het loopt op van 50% van de respondenten die het uitstekend weten te combineren naar 100% van de respondenten die dit slecht kunnen.

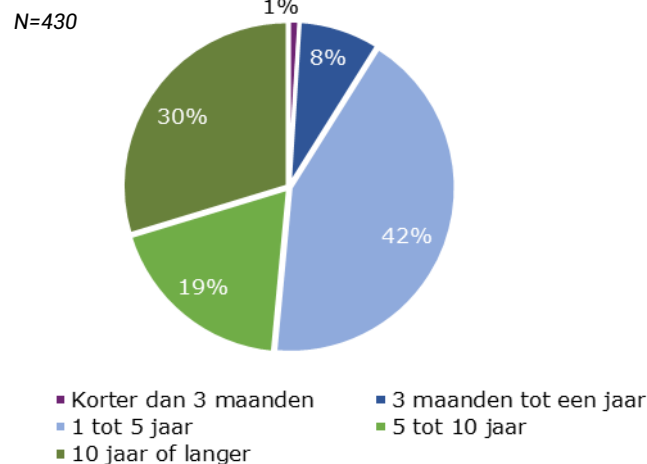
Figuur 12 (n=430) toont dat 18% van de respondenten 24 uur of meer per week mantelzorg biedt. In Zeist zorgt 60% meer dan 8 uur per week, tegen 20% landelijk.

Figuur 12: aantal uren mantelzorg per week
N=430

In figuur 13 (n=430) blijkt dat in Zeist 30% 10 jaar of langer mantelzorg biedt. Zo'n 9% van de respondenten is korter dan een jaar mantelzorger.

Figuur 13: duur van de geleverde mantelzorg

Ruim 58% (n=430) is de enige mantelzorger van de zorgvrager. Dat betekent dat deze respondenten de zorg niet met hun netwerk willen of kunnen delen. Voor 42% is dit wel het geval. Het delen van de zorg is een beschermende factor tegen overbelasting.

Respondenten met een Hbo- of Wo-opleiding (48%) geven minder dan respondenten met maximaal basisonderwijs (81%) aan de enige mantelzorger te zijn.

Indicatie of aanbod professionele hulp of zorg

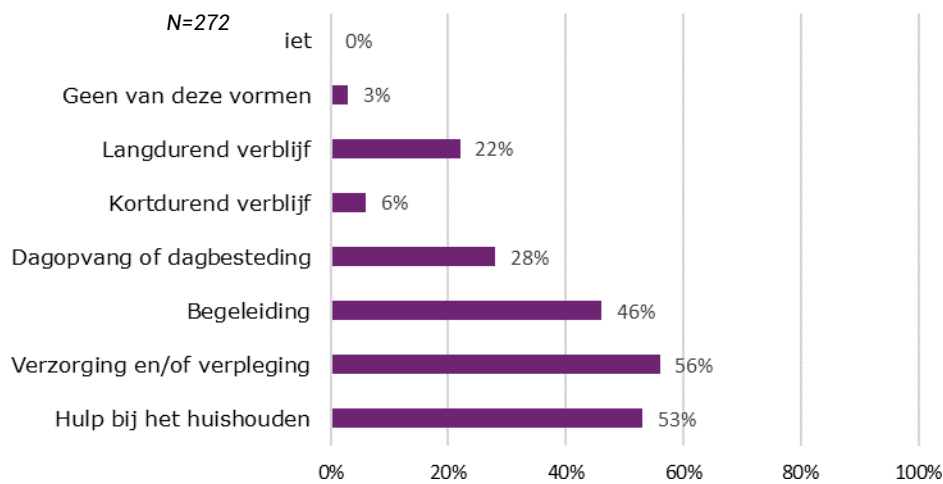
Ongeveer 64% van de respondenten (n=429) geeft aan dat de zorgvrager een aanbod van zorg (een indicatie) heeft voor professionele hulp of zorg, in 35% is dat niet het geval, 2% weet het niet. In figuur 14 (n=272) staat waarvoor deze indicatie is afgegeven. Verzorging en/of verpleging (56%), hulp bij het huishouden (53%) en begeleiding (46%) springen er echt uit. Respondenten mochten meerdere antwoorden noemen. Het totaalpercentage van de antwoorden in figuur 14 is 214%. Dat betekent dat zorgvragers gemiddeld gebruik maken

van 2,1 type professionele hulp of zorg.

Respondenten in eenpersoonshuishoudens (79%) en een gezinsverband met inwonende kinderen (71%) geven significant vaker aan een indicatie te hebben voor een zorgvrager. Respondenten in een gezinsverband met kinderen noemen vaker kortdurend verblijf (14%) en dagopvang of dagbesteding (48%). Dat laatste geldt ook voor respondenten in een eenouderhuishoudens (39%). Respondenten in een eenpersoonshuishoudens (39%) noemen vaker langdurend verblijf.

Respondenten met maximaal basisonderwijs (75%) krijgen vaker hulp bij het huishouden dan respondenten met een Mbo-opleiding (26%).

Figuur 14: zorg waarvoor indicatie is gekregen

Figuur 15 (n=261) laat zien dat 38% een Wmo-indicatie heeft gekregen voor alle zorg, 25% voor een deel ervan, 25% heeft geen Wmo-indicatie en 13% weet het niet.

Figuur 15: Wmo-indicatie afgegeven voor hulp en zorg

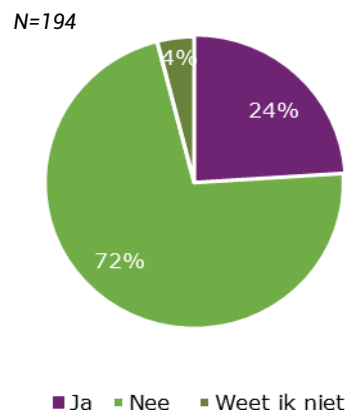
N=261

Figuur 16 (n=194) laat zien dat 24% van de respondenten met een Wmo- of Jeugdzorgindicatie een (keukentafel)gesprek heeft gehad met een Wmo-consulent of het CJG. Voor 72% is dit niet het geval en 4% weet het niet. In 96% van deze (keukentafel)gesprekken was de respondent of een mede-mantelzorger, bij dit gesprek betrokken. Zo'n 70% geeft aan dat er in het gesprek voldoende rekening is gehouden met de eigen wensen en behoeften, 14% geeft aan dat dit niet het geval is geweest.

Respondenten met maximaal basisonderwijs (14%) en Hbo-opleiding (16%) geven minder vaak dan respondenten met een VMBO-opleiding (46%) aan een (keukentafel)gesprek te hebben gehad.

Figuur 16: (keukentafel)gesprek gehad met Wmo-consulent of CJG

3.3 Gebruik en behoeften aan mantelzorgondersteuning

Bekendheid mantelzorgondersteuning

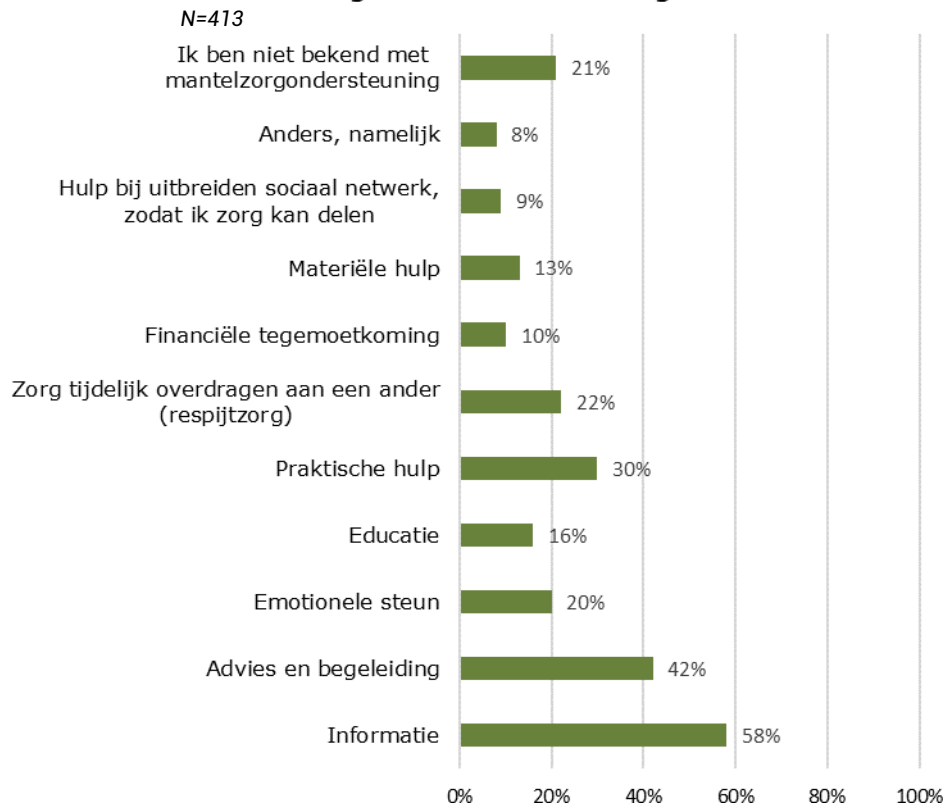
Figuur 17 (n=413) laat zien dat 21% van de respondenten niet bekend is met (vormen van) mantelzorgondersteuning. Met respectievelijk 58% en 42% zijn informatie en advies en begeleiding de bekendste vormen van mantelzorgondersteuning. Ook praktische hulp wordt nog door 30% genoemd. De overige vormen door minder dan een kwart van de respondenten.

Mannen (21%) zijn vaker bekend met materiële hulp.

Naarmate respondenten een hoger opleidingsniveau hebben zijn ze bekender met advies en begeleiding en educatie. Het aandeel loopt voor advies en begeleiding op van 14% van de respondenten met maximaal basisonderwijs naar 53% van de respondenten met een Wo-opleiding. Bij educatie gaat het van 0% naar 26%.

Respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid uitstekend kunnen combineren (75%) zijn vaker bekend met de ondersteuning op het gebied van praktische hulp dan respondenten die het slecht weten te combineren (13%). Respondenten die zelf, of waarvan een of meerdere ouders, in het buitenland zijn geboren kennen geen van allen de steun op het gebied van een financiële tegemoetkoming.

Figuur 17: mantelzorgondersteuning waarvan bekend is dat deze in gemeente Zeist wordt geboden

Geboden mantelzorgondersteuning en behoeften

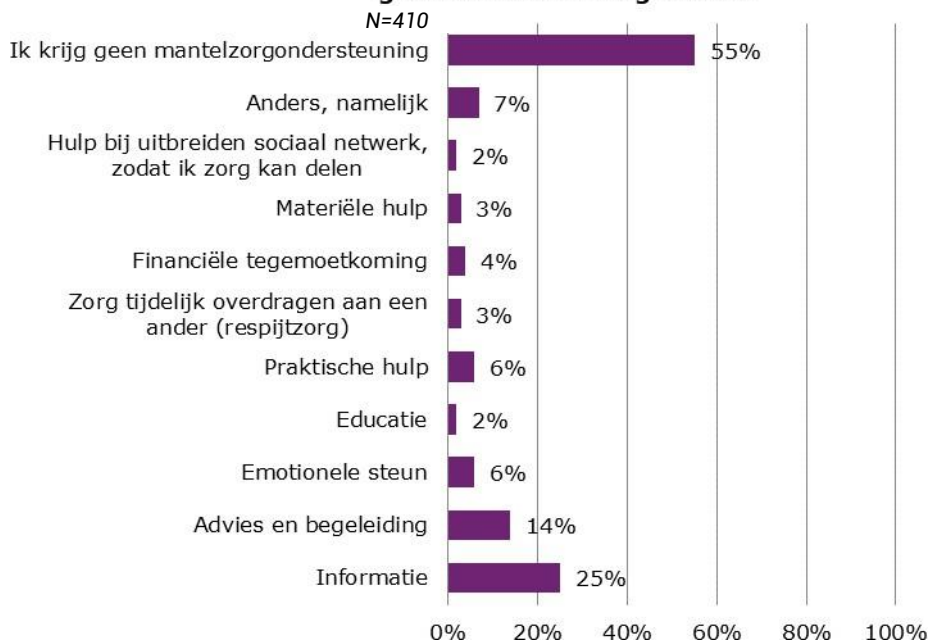
Figuur 18 (n=410) laat zien dat in de gemeente Zeist 55% van de respondenten geen mantelzorgondersteuning ontvangt. In recent SCP-onderzoek (2019) was dat aandeel met 71% hoger. Als ze wel ondersteuning krijgen, om welke vormen gaat het dan?

Het gaat vooral om informatie (25%) en advies en begeleiding (14%). Alle overige vormen scoren lager dan 10%. Onder 'anders' geven dertig respondenten nog een antwoord. In zeven gevallen gaat het om een casemanager. Daarnaast noemen nog eens vier respondenten het mantelzorgcompliment.

Respondenten tussen 75 en 85 jaar (40%) en 85 jaar en ouder (36%) geven minder vaak aan geen mantelzorgondersteuning te krijgen.

Mannen maken vaker gebruik van materiële (8%) en praktische (11%) hulp. Respondenten met maximaal basisonderwijs (0%) geven minder vaak dan respondenten met Wo-opleiding (28%) aan gebruik te maken van advies en begeleiding. De laatste groep maakt ook vaker gebruik van respijtzorg (11%).

Figuur 18: mantelzorgondersteuning waar gebruik van wordt gemaakt

Opbrengsten mantelzorgondersteuning

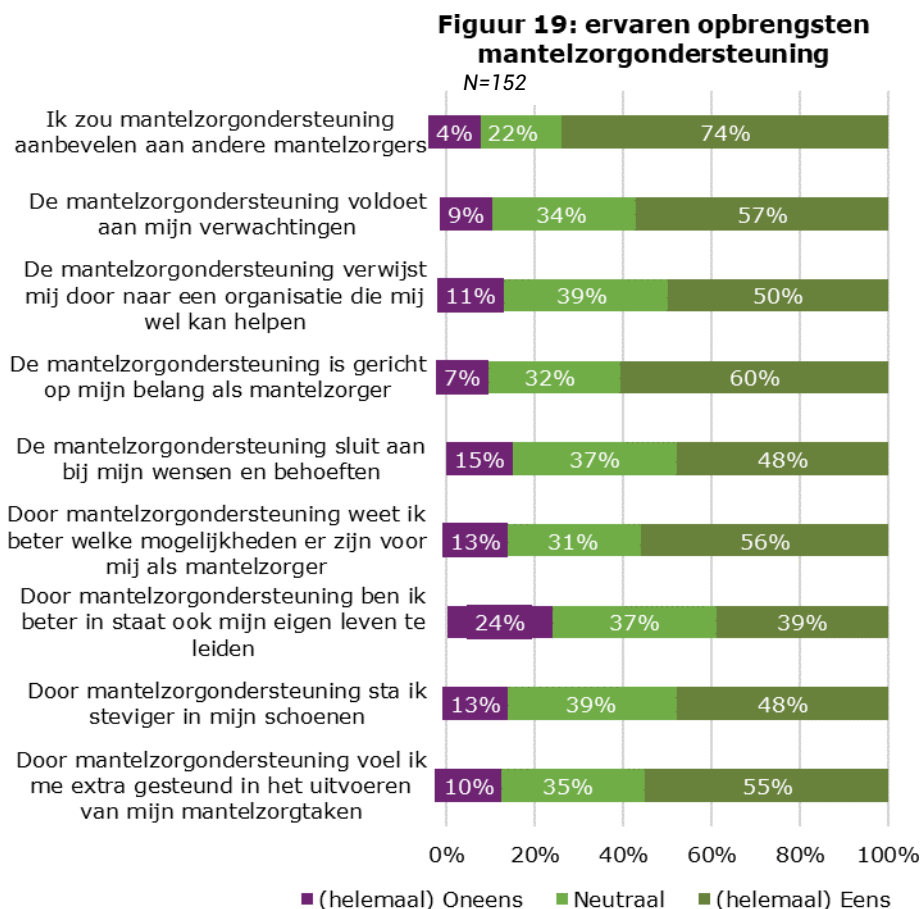
Wat levert de ondersteuning de respondenten op? De resultaten staan in figuur 19 (n=152). In de scores zijn, voor het overzicht, de antwoorden helemaal oneens en oneens aan de ene kant van de 5-puntsschaal én eens en helemaal eens aan de andere kant samengenomen. De categorie 'weet niet/geen mening' is buiten beschouwing gelaten. Positief is dat 74% van de respondenten aangeeft de ondersteuning aan te bevelen aan overige mantelzorgers. Zo'n 57% geeft aan dat het aan de verwachtingen voldoet, voor maar 9% is dit niet het geval. Bij de overige stellingen zien we dat (veel) meer respondenten er positief dan negatief over zijn.

Dat betekent dat meer respondenten een opbrengst van de mantelzorgondersteuning ervaren dan niet. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan zich door de ondersteuning extra gesteund te voelen in het uitvoeren van de mantelzorg (55%), nu beter te weten wat de mogelijkheden zijn voor zichzelf als mantelzorger (56%) en te ervaren dat de mantelzorgondersteuning gericht is op het eigen belang als mantelzorger (60%). Zo'n 39% geeft aan door de mantelzorgondersteuning beter in staat te zijn het eigen leven te kunnen leiden, voor 24% draagt de mantelzorgondersteuning hier niet aan bij.

De groep 45 tot 55-jarigen (54%) is het vaker (helemaal) oneens met de stelling 'door mantelzorgondersteuning ben ik beter in staat ook mijn eigen leven te leiden' en minder vaak (helemaal) eens met de stelling 'door mantelzorgondersteuning weet ik beter welke mogelijkheden er zijn voor mij, als mantelzorger' (40%).

Respondenten in een eenouderhuishouden (38%) zijn het minder vaak (helemaal) eens met de stelling 'ik zou mantelzorgondersteuning aanbevelen aan andere mantelzorgers'.

Respondenten die voldoende (60%) of slecht (67%) in staat zijn om mantelzorg en betaalde arbeid te combineren, zijn het vaker (helemaal) oneens met de stelling 'door de mantelzorgondersteuning voel ik me extra gesteund in het uitvoeren van mijn mantelzorg'.

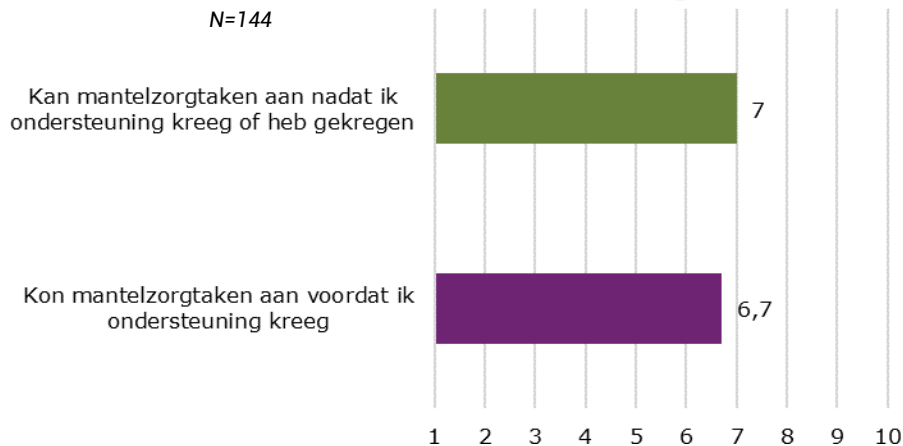
Figuur 20 (n=144) laat zien hoe de respondenten de totale bijdrage van de ondersteuning

inschatten. Op een 10-puntsschaal steeg de mate waarin ze de mantelzorg aankunnen van een 6,7 voordat er ondersteuning was, naar een 7,0 nadat er ondersteuning kwam. Het verschil zien we vooral aan de onderkant van de scores. Het percentage dat voor de ondersteuning een cijfer lager dan 6 gaf was 28%. Nadat ondersteuning is gekregen is dat nog 21%. Het aandeel respondenten dat de mantelzorg heel goed aan kan (scores 9 en 10) steeg van 19% voor de ondersteuning naar 22% erna.

Naarmate respondenten beter in staat zijn mantelzorg en betaalde arbeid te combineren, kennen ze hogere scores toe. Geen enkele respondent die het uitstekend weet te combineren scoort (voor of na ondersteuning) lager dan 6. Bij de respondenten die het slecht weten te combineren scoort juist geen enkele respondent een 6 of hoger.

Figuur 20: ervaren bijdrage mantelzorgondersteuning aan het aankunnen van mantelzorgtaken

N=144

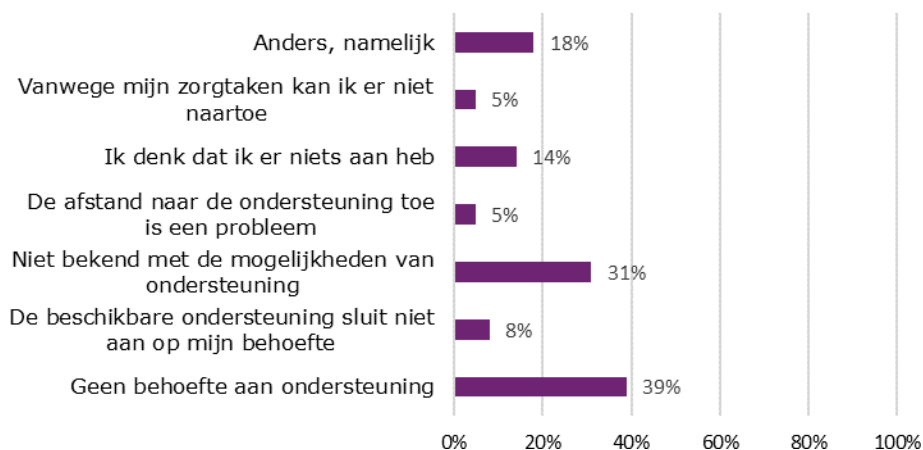

Wat zijn de redenen om geen gebruik van ondersteuning te maken? Figuur 21 (n=227) laat zien dat de vaakst genoemde reden is dat respondenten er geen behoefte aan hebben (39%). Zo'n 31% is niet bekend met de mogelijkheden, 14% denkt er niets aan te hebben en voor 8% sluit het niet aan op de behoefte. Onder 'anders, namelijk' plaatsen 39 respondenten een opmerking. Zestien respondenten geven aan het zelf, of met familie, op te (kunnen) lossen. Zeven respondenten geven aan er geen energie of tijd voor te hebben, bijvoorbeeld naast een fulltime baan.

De 45 tot 55-jarigen (43%) en 75 tot 85-jarigen (52%) geven vaker aan niet op de hoogte te zijn van de mogelijkheden. De 65 tot 75-jarigen (11%) noemen deze reden juist minder vaak. Respondenten met een Wo-opleiding (29%) geven vaker aan te denken dat ze er niks aan hebben.

Geen van de respondenten die hun mantelzorg matig of slecht weten te combineren met betaalde arbeid geven aan geen behoefte aan mantelzorgondersteuning te hebben. Respondenten die zelf, of waarvan een van de ouders, in het buitenland zijn geboren (33%) geven vaker het antwoord 'anders, namelijk'. Daarbinnen noemen ze drie keer dat ze geen (passende) mogelijkheden zien en twee keer dat ze geen tijd hebben het uit te zoeken of het zelf nog te kunnen redden.

Figuur 21: redenen om geen gebruik van ondersteuning te maken *N=227*

Figuur 22 (n=382) laat zien of er behoefte is aan (extra) ondersteuning en, zo ja, aan welk type ondersteuning. Ook hier geeft een groot deel (46%) van de respondenten aan er geen behoefte aan te hebben. Is die behoefte er wel, dan worden praktische hulp (19%), financiële tegemoetkoming (15%), informatie (13%) en advies en begeleiding (12%) door meer dan 10% van de respondenten genoemd. De respondenten mochten meerdere antwoorden noemen. Als we de percentages bij elkaar optellen, zien we dat de respondenten die extra ondersteuning wensen (54%) gemiddeld 2,3 vormen van extra ondersteuning wensen. De respondenten die een extra ondersteuningswens hebben, koesteren deze dus gemiddeld op meerdere gebieden. Onder de categorie 'anders' plaatsen 40 respondenten een opmerking. Elf respondenten geven aan het nog niet te weten en het nu nog wel te redden, drie wensen financiële ondersteuning, nog eens drie respondenten willen graag langdurige of structurele steun en niet ieder jaar weer moeten afwachten of het verlengd wordt. Dat betreft geen mantelzorgondersteuning, maar een indicatie voor zorg. Twee respondenten zouden graag zien dat er direct hulp is als het nodig is.

Vrouwen (11%) wensen vaker emotionele steun.

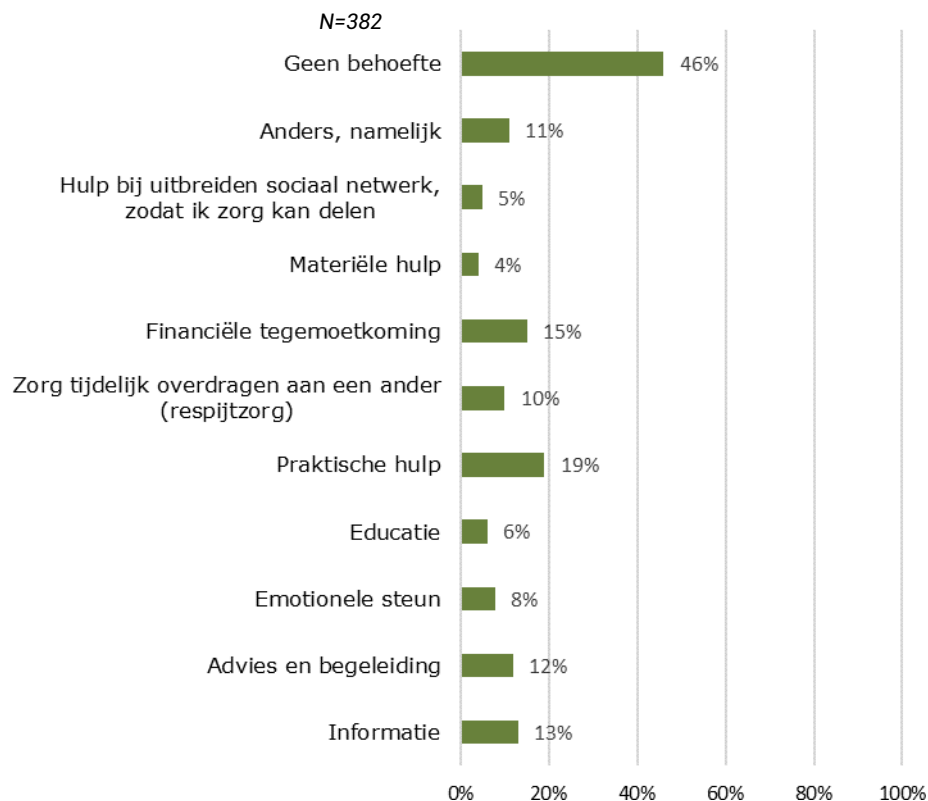
De groep 35-45 jaar geeft vaker aan behoefte te hebben aan ondersteuning op het gebied van informatie (33%) en educatie (33%). Bij financiële tegemoetkoming zien we dat 50% van de groep jonger dan 35 jaar er behoefte aan heeft, tegen 0% van de groep 85-plus.

Respondenten die zelf, of waarvan een van de ouders, in het buitenland zijn geboren (33%) geven vaker het antwoord educatie (15%) en respijtzorg (21%).

Naarmate respondenten er beter in slagen betaalde arbeid en mantelzorg te combineren, geven ze vaker aan geen behoefte te hebben aan (extra) mantelzorgondersteuning. Het loopt af van 75% geen behoefte aan extra ondersteuning bij de respondenten die het uitstekend weten te combineren naar 0% bij respondenten die hier slecht in slagen.

Hetzelfde zien we bij praktische hulp, maar dan omgekeerd. Geen van de respondenten die het uitstekend weet te combineren heeft er behoefte aan, tegen 75% van de respondenten die er slecht in slagen.

Figuur 22: terreinen waarop respondenten (extra) ondersteuning wensen

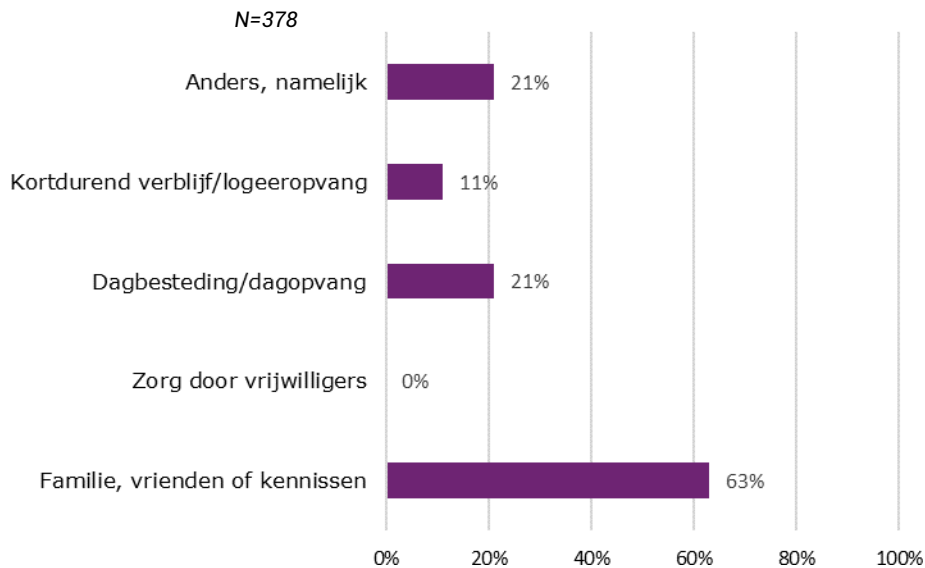
Van de respondenten geeft 22% aan knelpunten te ervaren in de ondersteuningsmogelijkheden, 20% ervaart deze niet en 59% heeft er geen mening over. In totaal hebben 44 respondenten een knelpunt benoemd. Onderstaand een geclusterd overzicht van de meerdere keren gegeven antwoorden.

- Moeilijk om de juiste ondersteuning te krijgen (onder werktijd, alles digitaal, geen maatwerk, complexe zorgvraag, papierwerk, bureaucratie, alles zelf moeten uitzoeken) (14 keer genoemd).
- Onduidelijk wat er mogelijk is / wie wat doet / om ondersteuning te vinden (5 keer genoemd).
- Gebrek aan, of moeilijk kunnen regelen van, respijtzorg (4 keer genoemd).
- Niet gericht op mantelzorgers buiten gemeente of regio (3 keer genoemd).
- Geen behoefte aan activiteiten die in het teken van de problematiek of juist het 'vieren' van rol als mantelzorger staan (3 keer genoemd).
- Combineren werk, mantelzorg en persoonlijk leven (3 keer genoemd).
- Weinig samenwerking tussen vele partijen die bij zorgvraag zijn betrokken (3 keer genoemd).
- Geen continuïteit in begeleiding, ieder jaar weer nieuwe aanvraag (2 keer genoemd).

3.4 Respijtzorg

In dit onderzoek geeft 15% (n=378) aan gebruik te maken van respijtzorg. Landelijk is dat 16% (recent SCP-onderzoek, 2019). In absolute aantallen gaat het in figuur 23 dus om 54 respondenten. Ruim 63% geeft aan dat het om respijtzorg via familie, vrienden en kennissen gaat. Vormen van formele (dagbesteding, logeeradres) respijtzorg, worden door 33% genoemd. Opgeteld komt het percentage uit op 116%. Dat betekent dat de respondenten gemiddeld van 1,2 soorten respijtzorg gebruik maken. Negen respondenten geven een antwoord onder 'anders, namelijk'. Geen van deze antwoorden wordt meerdere keren genoemd.

Figuur 23: vormen van respijtzorg waar respondenten het laatste jaar gebruik van hebben gemaakt

Van de respondenten (n=52) is 93% (zeer) tevreden over de geboden respijtzorg; geen enkele respondent is er (zeer) ontevreden over. Voor 83% van deze respondenten is de hoeveelheid respijtzorg voldoende, voor 17% niet.

Figuur 24 (n=328) laat zien wat de belangrijkste reden is waarom respondenten er geen gebruik van maken: ze hebben er geen behoefte aan (48%). Ongeveer een kwart van de respondenten (26%) weet niet wat er mogelijk is en 14% geeft aan dat de zorgvrager er geen gebruik van wil maken. De overige antwoorden worden door minder dan 10% van de respondenten genoemd. Onder 'anders, namelijk...' geven 55 respondenten een antwoord. De meest genoemde zijn: we regelen het in ons eigen netwerk (14 keer genoemd), het is ingewikkeld / niet gelukt om het te regelen (o.a. door veelheid aan formulieren, regels waardoor je niet in aanmerking komt, complexiteit klachten en wachttijden, 11 keer genoemd) en ik ben er niet bekend mee (7 keer genoemd).

Vrouwen (17%) geven vaker aan dat de zorgvrager er geen gebruik van wil maken. Naarmate respondenten minder goed in staat zijn om betaalde arbeid en mantelzorg te combineren, hoe vaker zij aangeven behoefte te hebben aan respijtzorg. Respondenten die het slecht weten te combineren (75%) geven veel vaker aan niet te weten wat de mogelijkheden zijn. Daarnaast worden de redenen 'er is geen geschikte respijtmogelijkheid in mijn omgeving' en 'er is geen passende vrijwilliger beschikbaar' vaker genoemd naarmate respondenten meer moeite hebben de mantelzorg en betaalde arbeid te combineren.

Figuur 24: redenen geen gebruik van respijtzorg

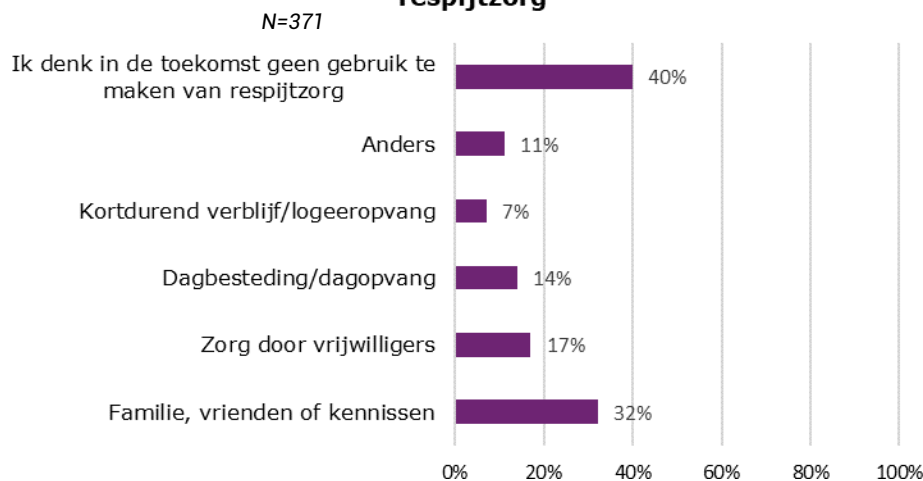
Van welke vormen van respijtzorg denken respondenten in de toekomst gebruik te gaan maken? En waar willen ze die dan krijgen? Figuur 25 (n=371) laat zien dat 40% in de toekomst geen gebruik denkt te gaan maken van respijtzorg. Is die behoefte er wel, dan graag van familie, vrienden of kennissen (32%), zorgvrijwilligers (17%) of via dagbesteding of dagopvang (14%). Onder 'anders' plaatsen 38 respondenten een opmerking. De rode draad is dat respondenten nog geen idee hebben of er nog niet over hebben nagedacht (14 keer genoemd).

Vrouwen (38%) noemen vaker familie, vrienden en bekenden.

Respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (16%) noemen vaker kortdurend verblijf.

Respondenten met maximaal basisonderwijs (71%) geven vaker aan te denken in de toekomst geen gebruik te maken van respijtzorg.

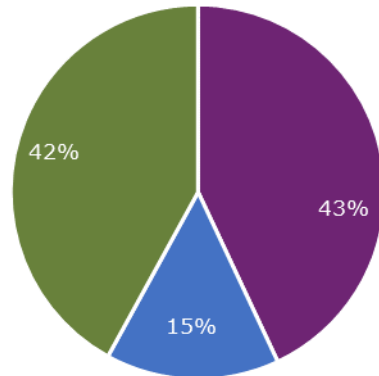
Figuur 25: toekomstige behoeften ten aanzien van respijtzorg

Figuur 26 (n=221) toont dat 43% van de respondenten de respijtzorg binnenshuis zou willen ontvangen, 15% buitenshuis, terwijl 42% open staat voor beide varianten.

Figuur 26: plaats waar respondenten toekomstige respijtzorg willen ontvangen

N=221

- Binnenshuis, dus iemand komt naar mijn naaste toe
- Buitenshuis, dus mijn naaste gaat naar de respijtmogelijkheid toe
- Ik sta voor beide opties open

3.5 Mantelzorgwaardering

In de gemeente Zeist geeft 78% van de respondenten (n=369) aan het mantelzorgcompliment te hebben ontvangen. Ruim driekwart (78%, n=286) van de ontvangers van het compliment voelt zich er (zeer) door gewaardeerd, 6% (helemaal) niet.

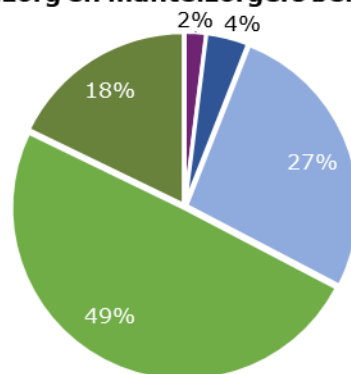
Respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid slecht kunnen combineren voelen zich minder vaak (zeer) gewaardeerd (40%) door het compliment en vaker (helemaal) niet gewaardeerd (20%). Respondenten die het uitstekend weten te combineren voelen zich er allen (zeer) door gewaardeerd.

Figuur 27 laat zien dat 67% het (helemaal) eens is met de stelling 'Mijn gemeente vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'. Circa 6% is het hier (helemaal) niet mee eens en de overige 27% antwoordt neutraal.

Hier zien we hetzelfde als bij het mantelzorgcompliment. Maar een kwart van de respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid slecht kunnen combineren vindt dat de gemeente mantelzorg en mantelzorgers belangrijk vindt. Alle respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid uitstekend weten te combineren zijn het eens met de stelling.

Figuur 27: mening over stelling 'Mijn gemeente vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'

N=368

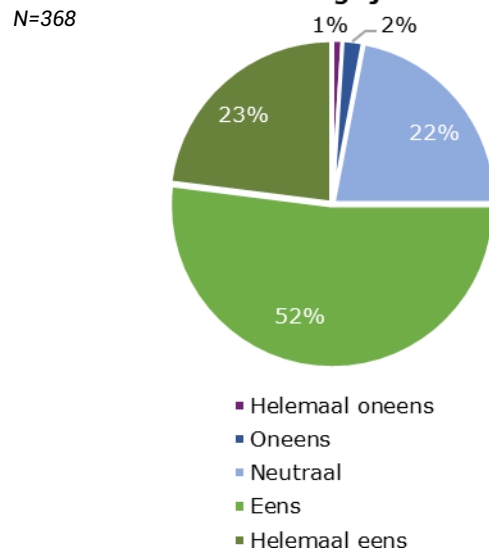

- Helemaal oneens
- Oneens
- Neutraal
- Eens
- Helemaal eens

Figuur 28 toont dat 75% het (helemaal) eens is met de stelling 'Het Steunpunt Mantelzorg in Zeist vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'. Hier is maar 3% het (helemaal) niet met de stelling eens.

Van de respondenten jonger dan 35 jaar is maar 33% het eens met de stelling. Onder de groep 85-plus is dat 91%.

Figuur 28: mening over stelling 'Het Steunpunt Mantelzorg in Zeist vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'

3.6 Ervaren beperkingen en belasting

Figuur 29 (n=360) laat zien of en in welke mate respondenten beperkingen ervaren in het dagelijks leven als gevolg van het uitvoeren van de mantelzorg.

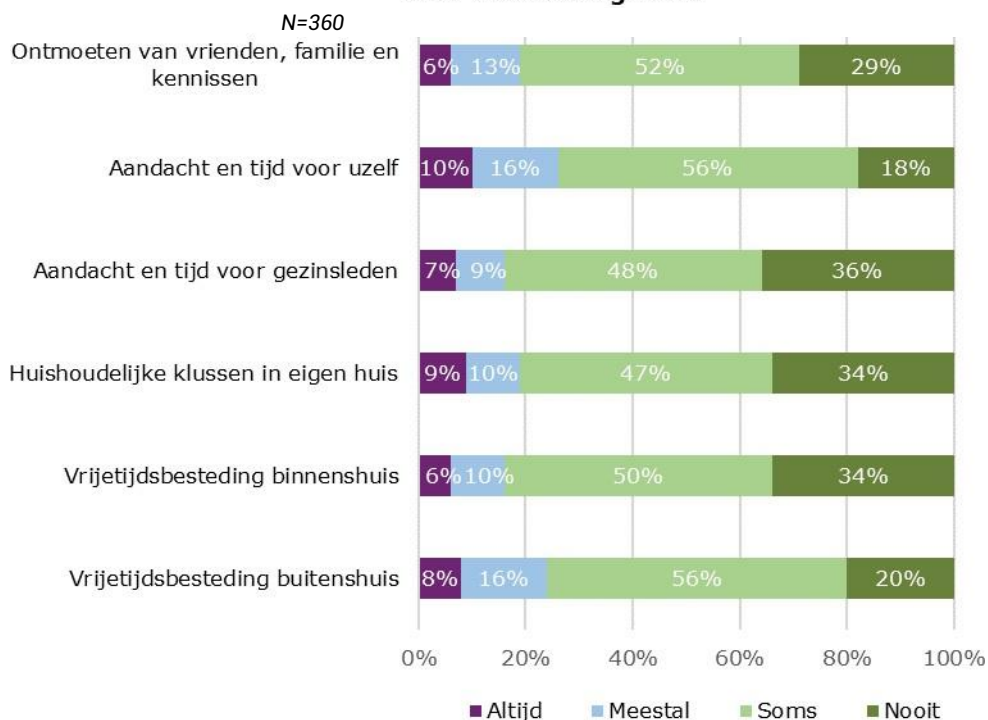
Ongeveer een kwart (24%) ervaart altijd of meestal beperkingen in de vrijetijdsbesteding buitenshuis, 16% binnenshuis, 19% bij huishoudelijke klussen in eigen huis, 26% bij aandacht en tijd voor jezelf nemen en 19% bij het ontmoeten van anderen. Ook aandacht en tijd voor andere gezinsleden schiet er voor 16% altijd of meestal bij in.

Respondenten van 85 en ouder (36%) geven vaker aan altijd of meestal beperkingen te voelen bij het aandacht en tijd kunnen geven aan gezinsleden.

Dat laatste geldt ook voor respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (29%) of een eenouderhuishouden (23%). Deze groepen ervaren de beperkingen ook bij het aandacht en tijd kunnen vinden voor zichzelf (respectievelijk 45% en 36% ervaart altijd of meestal beperkingen).

Naarmate respondenten het slecht lukt werk en mantelzorg te kunnen combineren geven ze significant vaker aan zich altijd of meestal beperkt te voelen in de vrijetijdsbesteding buitenshuis (88%), binnenshuis (50%), huishoudelijke klussen in eigen huis (57%), aandacht en tijd voor gezinsleden (43%), aandacht voor zichzelf (88%), aandacht en tijd voor anderen (38%) en ontmoeten van vrienden, familie en kennissen (38%). Voor respondenten die er matig in slagen de taken te combineren geldt dit voor huishoudelijke klussen in eigen huis (48%) en aandacht en tijd voor gezinsleden (37%).

Figuur 29: mate van ervaren beperkingen in dagelijks leven door mantelzorgtaken

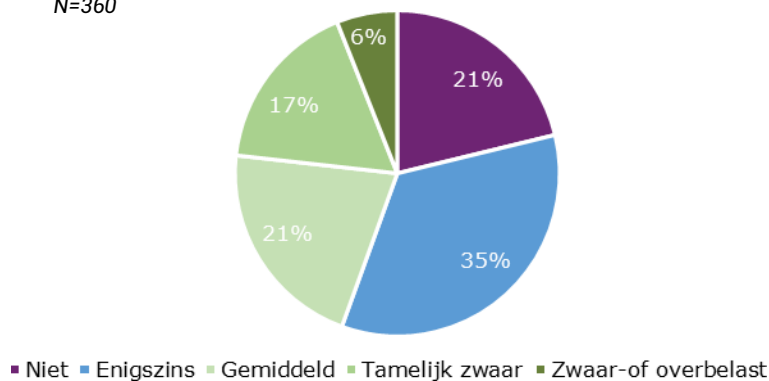

Figuur 30 (n=360) laat zien of en in welke mate de respondenten in de gemeente Zeist zich belast voelen door hun mantelzorg. Het blijkt dat 56% van de respondenten zich niet of hooguit enigszins belast voelt als mantelzorger. Ongeveer 21% voelt zich gemiddeld belast, 17% tamelijk zwaar en 6% zwaar- of overbelast. Onderzoek van het SCP laat zien dat bijna 1 op de 10 mantelzorgers kampt met (te) zware belasting. Een deel van de verklaring van het verschil is een verschil in vraagstelling in beide onderzoeken.

Naarmate respondenten het moeilijker vinden werk en mantelzorg te combineren, voelen ze zich vaker tamelijk zwaar of overbelast. Het aandeel loopt op van 0% voor respondenten die het uitstekend kunnen combineren, via 13% voor de groep die het voldoende kan combineren, naar 52% voor de groep die hier matig en 100% voor de groep die er slecht in slaagt.

Figuur 30: ervaren belasting mantelzorgtaken

N=360

Tips voor betere ondersteuning

Op deze vraag geven 165 respondenten een antwoord. Onderstaand een geclusterd overzicht van de meest gegeven antwoorden:

- Complimenten voor het goede werk, prettige contact, het mantelzorgcompliment en de geboden ondersteuning (20 keer genoemd).
- Meer aandacht (bezoekjes) en actieve bemoeienis vanuit gemeente en professionele organisaties (17 keer genoemd)
- Meer waardering / respijttarrangementen als compliment / hoger bedrag mantelzorgcompliment / duidelijker waar je met de waarderingsbonnen terecht kunt / compliment moet een bedrag zijn en geen kortingsbonnenboekje waardoor het nog geld kost (16 keer genoemd).
- Minder administratieve rompslomp, regels, ingewikkelde formulieren en/of meer steun hierbij (11 keer genoemd).
- Betere informatievoorziening, ook niet digitaal en doelgroepgericht, met betrekking tot de mogelijkheden (9 keer genoemd).

4 Samenvatting en conclusies

1. Ruim driekwart (77%) van de respondenten beschouwt zichzelf als mantelzorger

Dat is een behoorlijk aandeel. De wijze waarop respondenten geworven worden voor het onderzoek heeft hier invloed op, wat deze gegevens lastig met die uit andere onderzoeken laat vergelijken. Blijft staan dat 23% van de respondenten zichzelf enigszins of niet als mantelzorger ziet. Dat betekent wat, bijvoorbeeld voor het al dan niet zoeken en benutten van vormen van mantelzorgondersteuning. Het maakt het voor instanties en organisaties die een bijdrage kunnen leveren aan het prettiger maken of hanteerbaar houden van de zorg, lastig deze groep te bereiken.

2. Merendeel respondenten is vrouw (68%), 55-plus (75%) en leeft in gezinsverband zonder inwonende kinderen (54%)

Deze groepen zijn in de meerderheid in de responsgroep in Zeist.

3. Precies twee derde van de respondenten combineert mantelzorg met betaalde arbeid, voor 27% lukt dit matig tot slecht

Van de respondenten van 18-65 jaar in Zeist die de mantelzorg combineren met betaalde arbeid (67%) geeft 27% aan dat dit uitstekend of goed lukt, 46% voldoende, 21% matig en 6% slecht. Dat betekent dus dat bijna drie op de tien werkende mantelzorgers combinatiedruk of -problemen ervaart. Ongeveer 10% combineert de mantelzorg met vrijwilligerswerk, terwijl 23% het niet combineert met betaalde arbeid of vrijwilligerswerk.

4. Circa driekwart (76%) zorgt voor een persoon, 24% voor twee of meerdere personen

Zo'n 76% van de respondenten zorgt voor een persoon, 20% voor twee en 4% voor 3 of meer personen. De 75 tot 85-jarigen (93%) en 85-plussers (100%) zorgen veel vaker dan de overige leeftijdsgroepen voor een persoon.

5. Meest gezorgd voor partner of echtgeno(o)t(e) en (schoon)ouder

Ongeveer 37% zorgt voor een partner of echtgeno(o)t(e), 34% voor een (schoon)ouder, 15% voor een (pleeg of stief) kind. Mannen (53%) zorgen significant vaker voor een partner of echtgeno(o)t(e), vrouwen vaker voor alle overige zorgvragers. Naar leeftijd zien we 'logische' verschillen die samenvallen met de levensfase van respondenten. Zo zorgen de 65-plussers vaker voor een partner of echtgeno(o)t(e), respondenten tot 65 jaar vaker voor (schoon)ouder(s) en 35-55 jarigen vaker voor een (stief/pleeg)kind. Voor de verschillen naar gezinssamenstelling zien we hetzelfde: respondenten in gezinsverband zonder inwonende kinderen (55%) zorgen vaker voor een partner of echtgeno(o)t(e) en minder vaak voor een (schoon)ouder (26%). Respondenten in gezinsverband met inwonende kinderen (32%) en binnen een eenoudergezin (50%) zorgen vaker voor een (pleeg/stief)kind, respondenten in een eenpersoonshuishouden (16%) vaker voor burens, vrienden of kennissen.

6. Ongeveer 42% verleent mantelzorg in eigen huis

Circa 42% van de respondenten in Zeist zorgt voor iemand in het eigen huis, 38% in de woning van de zorgvrager. Kijken we naar de woonplaats van de zorgvragers waarvoor de respondenten uit Zeist zorgen, dan zien we dat 93% in de gemeente Zeist woont, 6% niet in Zeist, maar wel in de provincie Utrecht en 1% elders. Respondenten in een eenpersoonshuishouden (98%) zorgen vaker voor iemand buitenshuis.

7. Verreweg de belangrijkste oorzaak hulpvraag is een langdurige lichamelijke beperking

Ruim de helft van de respondenten (52%) noemt een langdurige lichamelijke beperking als oorzaak voor de hulpvraag. Ook dementie (34%) en algemene beperkingen als gevolg van ouderdom (33%) worden vaak genoemd. De respondenten noemen gemiddeld 1,6 oorzaken

voor de hulpvraag; gemiddeld ligt er dus meer dan een oorzaak aan de hulpvraag ten grondslag. Uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken, zien we hier vooral naar leeftijd verschillen. Respondenten van 45 tot 65 jaar (40%), 75 tot 85 jaar (43%) en 85-plus (36%) noemen vaker dementie of geheugenproblemen. De 55-65 jarigen (58%) vaker algemene beperkingen ouderdom en 35-45 jarigen (28%) en 45-55 jarigen (20%) vaker gedragsstoornissen. Respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (23%) noemen vaker een verstandelijke beperking.

8. Respondenten bieden gemiddeld 4,4 soorten hulp aan; grote verschillen naar opleidingsniveau

De respondenten in Zeist bieden meer dan een soort hulp aan hun naasten. Gemiddeld beiden ze 4,4 soorten hulp aan, waarbij begeleiding praktische zaken en/of bij sociale activiteiten (74%), emotionele steun (65%) en hulp bij vervoer (61%) het vaakst worden genoemd. Opvallend is de persoonlijke verzorging. Dat wordt door 46% van de respondenten genoemd, landelijk is dat maar 12%.

Uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken zijn hier vooral de verschillen naar opleidingsniveau opvallend. Respondenten met maximaal basisonderwijs bieden minder hulp dan respondenten met een Wo-opleiding. Significant zijn de verschillen bij begeleiding praktische zaken en sociale activiteiten (33% tegen 87% respondenten met Wo-opleiding), hulp bij administratie of financiën (33% tegen 81%), toezicht of gezelschap (38% tegen 77%) en emotionele steun (24% tegen 80% bij respondenten met Hbo- of Wo-opleiding). Bij de opvang in crisissituaties zien we een scherpe grens tussen respondenten met maximaal Mbo (11%) en respondenten met een Havo-, Vwo-, Hbo- of Wo-opleiding (28%).

9. Ongeveer een op de vijf respondenten verleent 24 uur of meer per week mantelzorg, drie op de 10 respondenten 10 jaar of langer

In de gemeente Zeist biedt 18% van de respondenten 24 uur of meer per week mantelzorg. Zo'n 60% zorgt meer dan 8 uur per week, tegen 20% landelijk. Precies 30% beidt 10 jaar of langer mantelzorg. Zo'n 9% van de respondenten is korter dan een jaar mantelzorger.

10. Bijna zes op de tien respondenten biedt mantelzorg alleen; respondenten met maximaal basisonderwijs hierin oververtegenwoordigd

Dat geldt voor 58%. Dat betekent dat zij de zorg voor een naaste niet met een ander, of in een netwerk, kunnen delen. Het kunnen delen van de zorg is een beschermende factor tegen overbelasting. Respondenten met maximaal basisonderwijs (81%) zijn veel vaker de enige mantelzorger in vergelijking met respondenten met een Hbo- of Wo-opleiding (48%).

11. Bijna twee derde zorgt voor iemand met indicatie voor zorg of ondersteuning

Zo'n 64% weet dat zorgvrager een indicatie of aanbod professionele hulp of zorg heeft, het vaakst voor verzorging/verpleging (56%), hulp bij het huishouden (53%) en begeleiding (46%). Ruim een derde (34%) weet zeker dat er geen indicatie of professionele hulp of zorg is, 2% weet het niet. Gemiddeld maken de zorgvragers gebruik van 2,1 type professionele hulp of zorg. Respondenten in eenpersoonshuishoudens (79%) en een gezinsverband met inwonende kinderen (71%) geven significant vaker aan een indicatie te hebben voor een zorgvrager.

Respondenten in een gezinsverband met kinderen noemen vaker kortdurend verblijf (14%) en dagopvang of dagbesteding (48%). Dat laatste geldt ook voor respondenten in een eenouderhuishouden (39%). Zij noemen ook vaker langdurend verblijf (39%).

12. Ongeveer een kwart heeft (keukentafel)gesprek gehad met Sociaal Team of CJG

Zo'n 24% van de respondenten die aangeven dat de hulpvrager een indicatie voor Wmo- of Jeugdzorg heeft, heeft een (keukentafel)gesprek gehad. Voor 72% is dat niet het geval en 4% weet het niet. In nagenoeg alle gevallen (96%) waren er een mantelzorger bij betrokken. Ongeveer 70% geeft aan dat er tijdens het gesprek voldoende rekening is gehouden met hun

wensen en behoeften, voor 14% was dit niet het geval. Respondenten met VMBO-opleiding (46%) geven veel vaker aan een keukentafelgesprek te hebben gehad, voor respondenten met maximaal basisonderwijs (14%) en Hbo-opleiding (16%) is dit minder vaak het geval.

13. Ruim een op de vijf respondenten is niet bekend met (vormen van) mantelzorgondersteuning

Van alle respondenten is 21% niet bekend met (vormen van) mantelzorgondersteuning. De bekendste vormen zijn informatie (58%), advies en begeleiding (42%) en praktische hulp (30%). De overige vormen zijn bij minder dan een kwart van de respondenten bekend. Ook hier zien we naar opleidingsniveau de opvallendste verschillen. Naarmate respondenten een hoger opleidingsniveau hebben zijn ze bekender met advies en begeleiding en educatie. Het aandeel loopt voor advies en begeleiding op van 14% van de respondenten met maximaal basisonderwijs naar 53% van de respondenten met een Wo-opleiding. Bij educatie gaat het van 0% naar 26%. Respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid uitstekend kunnen combineren (75%) zijn vaker bekend met de ondersteuning op het gebied van praktische hulp dan respondenten die het slecht weten te combineren (13%). Respondenten die zelf, of waarvan een of meerdere ouders, in het buitenland zijn geboren kennen geen van allen de steun op het gebied van een financiële tegemoetkoming.

14. Ruim de helft van de respondenten ontvangt geen mantelzorgondersteuning

Dit geldt voor 55% van de respondenten. In recent SCP-onderzoek (2019) was dat aandeel met 71% hoger. Als ze wel ondersteuning krijgen, gaat het vooral om informatie (25%) en advies en begeleiding (14%). Alle overige vormen scoren lager dan 10%. Respondenten tussen 75 en 85 jaar (40%) en van 85 jaar en ouder (36%) geven minder vaak aan geen mantelzorgondersteuning te krijgen. Mannen maken vaker gebruik van materiële (8%) en praktische (11%) hulp. Geen van de respondenten met maximaal basisonderwijs (0%) geeft aan gebruik te maken van advies en begeleiding, in tegenstelling tot de respondenten met een Wo-opleiding (28%). De laatste groep maakt ook vaker gebruik van respijtzorg (11%).

15. Driekwart beveelt ondersteuning aan andere mantelzorgers aan

Respondenten hebben aangegeven wat de mantelzorgondersteuning hen oplevert. Dat hebben ze gedaan door aan te geven in hoeverre ze het met allerlei stellingen eens zijn. De resultaten laten zien dat in alle gevallen meer respondenten wél dan geen bijdrage ervaren van de ondersteuning. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan zich door de ondersteuning extra gesteund te voelen in het uitvoeren van de mantelzorg (55%), nu beter te weten wat de mogelijkheden zijn voor zichzelf als mantelzorger (56%) en te ervaren dat de mantelzorgondersteuning gericht is op het eigen belang als mantelzorger (60%). Zo'n 39% geeft aan door de mantelzorgondersteuning beter in staat te zijn het eigen leven te kunnen leiden, voor 24% draagt de mantelzorgondersteuning hier niet aan bij. Ongeveer 74% beveelt de ondersteuning aan andere mantelzorgers aan, voor 57% voldoet het aan de verwachtingen, terwijl maar 9% aangeeft dat dit niet het geval is. De conclusie is dat veel meer respondenten baat hebben bij de ondersteuning dan niet en dat er veel meer ambassadeurs dan criticasters van het aanbod zijn.

16. Overall kunnen respondenten hun mantelzorg iets beter aan door mantelzorgondersteuning

De respondenten hebben aangegeven op een 10-puntsschaal hoe goed ze hun mantelzorg aankonden voordat ze ondersteuning kregen en in welke mate dat door de ondersteuning is veranderd. De mate waarin ze de mantelzorg aankunnen steeg van een 6,7 voordat er ondersteuning was, naar een 7,0 nadat er ondersteuning kwam. Het verschil zien we vooral aan de onderkant van de scores. Het percentage dat voor de ondersteuning een cijfer lager dan 6 gaf was 28%. Nadat ondersteuning is gekregen is dat nog maar 21%. Het aandeel respondenten dat de mantelzorg heel goed aan kan (scores 9 en 10) steeg van 19% voor de ondersteuning naar 22% erna.

17. Respondenten die betaalde arbeid en mantelzorg slecht weten te combineren met mantelzorg, ervaren minst vaak een bijdrage van de mantelzorgondersteuning

Het voelt als een wat paradoxale conclusie, maar we zien het in meer onderzoeken: naarmate respondenten hun mantelzorg moeilijker met betaalde arbeid weten te combineren, ervaren ze minder vaak een positieve bijdrage van de ondersteuning. Anders gezegd: de respondenten die de ondersteuning het meest kunnen gebruiken, ervaren de minste opbrengsten ervan. Zo zien we dat geen enkele respondent die mantelzorg en betaalde arbeid uitstekend weet te combineren op de 10- puntsschaal een cijfer lager dan 6 geeft (voor of na ondersteuning), terwijl geen enkele respondent die het slecht weten te combineren een cijfer van 6 of hoger toekent, ook niet na het krijgen van ondersteuning. Conclusie is dat wanneer je vastloopt in de combinatie, er meer, of andere, ondersteuning nodig is dan wat de reguliere ondersteuning biedt of kan bieden.

18. Geen behoefte aan ondersteuning belangrijkste oorzaak om geen gebruik te maken van mantelzorgondersteuning

Ongeveer 39% van de respondenten geeft aan er geen behoefte aan te hebben, 31% zegt de mogelijkheden onvoldoende te kennen. Ongeveer 14% denkt er niets aan te hebben en voor 8% sluit het niet aan bij de behoefte. De 45 tot 55-jarigen (43%) en 75 tot 85-jarigen (52%) geven vaker aan niet op de hoogte te zijn van de mogelijkheden. Respondenten met een Wo-opleiding (29%) geven vaker aan te denken dat ze er niks aan hebben. Geen van de respondenten die hun mantelzorg matig of slecht weten te combineren met betaalde arbeid geven aan geen behoefte aan mantelzorgondersteuning te hebben. Respondenten die zelf, of waarvan een van de ouders, in het buitenland zijn geboren (33%) geven vaker het antwoord 'anders, namelijk'. Daarbinnen noemen ze het vaakst dat ze geen (passende) mogelijkheden zien.

19. Bijna de helft heeft geen behoefte aan (extra) ondersteuning; is die behoefte er wel, dan op meerdere gebieden

We hebben de respondenten gevraagd of ze (extra) ondersteuning wensen en, zo ja, op welk gebied. Zo'n 46% heeft er geen behoefte aan. Is die behoefte er wel, dan worden praktische hulp (19%), financiële tegemoetkoming (15%), informatie (13%) en advies en begeleiding (12%) door meer dan 10% van de respondenten genoemd. De respondenten mochten meerdere antwoorden noemen. De respondenten die extra ondersteuning wensen, hebben deze wens gemiddeld voor 2,3 vormen. Ze koesteren de wens tot (extra) ondersteuning dus gemiddeld op meerdere gebieden. Hier zien we opvallende verschillen bij de mate waarin respondenten er in slagen mantelzorg en betaalde arbeid te combineren. Lukt dat uitstekend, dan geeft 75% aan geen behoefte aan (extra) ondersteuning te hebben. lukt dat slecht dan is dat percentage 0%. Alle respondenten binnen deze groep hebben dus behoefte aan extra ondersteuning. Hetzelfde zien we bij praktische hulp, maar dan omgekeerd. Geen van de respondenten die het uitstekend weet te combineren heeft behoefte aan praktische hulp, tegen 75% van de respondenten die er slecht in slagen.

20. Ruim een op de vijf respondenten ervaart knelpunten in de ondersteuning

Zo'n 22% geeft aan knelpunten te ervaren in de ondersteuning. Voor 20% is dat niet het geval, 59% heeft er geen mening over. In totaal hebben 44 respondenten een knelpunt benoemd. Veertien respondenten geven aan dat het moeilijk is (de juiste) ondersteuning te vinden. Daarmee is dit knelpunt verreweg het vaakst genoemd. Factoren zijn: het is onder werktijd, alles gaat digitaal, er is geen maatwerk mogelijk, de zorgvraag is te complex, het papierwerk te omvangrijk, de bureaucratie en het feit dat je alles zelf moeten uitzoeken.

21. Ongeveer 15% maakt gebruik van respijtzorg, vooral geboden door familie en

vrienden

Ongeveer 15% maakt gebruik van respijtzorg. Landelijk is dat volgens recent SCP-onderzoek 16%. Als er respijtzorg is, is dat vooral geregeld met familie, vrienden en kennissen (63%). Vormen van formele (dagbesteding, logeeradres) respijtzorg, worden door 33% genoemd. Gemiddeld maken de respondenten die respijtzorg inzetten, gebruik van 1,2 soorten.

22. Grote tevredenheid over kwaliteit en hoeveelheid respijtzorg

Een overgrote meerderheid (93%) van de respondenten die gebruikmaken van respijtzorg is er (zeer) tevreden over. Geen enkele respondent is er (zeer) ontevreden over. Voor 83% van deze respondenten is de hoeveelheid respijtzorg voldoende, voor 17% niet.

23. Naarmate respondenten meer moeite hebben betaalde arbeid en mantelzorg te combineren hebben ze meer behoefte aan respijtzorg

Naarmate respondenten minder goed in staat zijn om betaalde arbeid en mantelzorg te combineren, hoe vaker zij aangeven behoefte te hebben aan respijtzorg. Respondenten die moeite hebben met de combinatie zorg en werk, geven ook veel vaker aan niet te weten wat de mogelijkheden zijn. Daarnaast worden de redenen 'er is geen geschikte respijtmogelijkheid in mijn omgeving' en 'er is geen passende vrijwilliger beschikbaar' vaker genoemd naarmate respondenten meer moeite hebben de mantelzorg en betaalde arbeid te combineren.

24. Geen behoefte is belangrijkste reden om geen gebruik van respijtzorg te maken; nu niet en in de toekomst niet

Ongeveer de helft (48%) noemt dit als reden. Ongeveer een kwart van de respondenten (26%) weet niet wat er mogelijk is en 14% geeft aan dat de zorgvrager er geen gebruik van wil maken. De overige antwoorden worden door minder dan 10% van de respondenten genoemd. Ook richting de toekomst denkt 40% van de respondenten geen gebruik te gaan maken van respijtzorg. Is die behoefte er wel, dan graag van familie, vrienden of kennissen (32%), zorgvrijwilligers (17%) of dagbesteding of dagopvang (14%). Vrouwen (38%) noemen hier vaker familie, vrienden en bekenden, respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (16%) vaker kortdurend verblijf. Respondenten met maximaal basisonderwijs (71%) geven vaker aan te denken in de toekomst geen gebruik te maken van respijtzorg.

25. Toekomstige respijtzorg kan binnen- en buitenshuis worden geboden

Zo'n 43% van de respondenten geeft aan toekomstige respijtzorg binnenshuis te willen ontvangen, 15% buitenshuis, terwijl 42% open staat voor beide varianten.

26. Ruim driekwart ontving de mantelzorgwaardering, van die groep voelt weer driekwart er zich (zeer) door gewaardeerd

In dit onderzoek geeft 78% van de respondenten aan het mantelzorgcompliment te hebben ontvangen. Ruim driekwart van de ontvangers ervan voelt zich er (zeer) door gewaardeerd, 6% (helemaal) niet. Respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid slecht kunnen combineren voelen zich minder vaak (zeer) gewaardeerd (40%) door het compliment en vaker (helemaal) niet gewaardeerd (20%). Respondenten die het uitstekend weten te combineren voelen zich er allen (zeer) door gewaardeerd.

27. Twee derde meent dat de gemeente Zeist mantelzorg(ers) belangrijk vindt, driekwart vindt dit over het Steunpunt Mantelzorg Zeist

Precies twee derde van de respondenten is het (helemaal) eens met de stelling 'Mijn gemeente vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'. Circa 6% is het hier (helemaal) niet mee eens. De overige 27% antwoordt neutraal. Hier zien we hetzelfde als bij het mantelzorgcompliment. Maar een kwart van de respondenten die mantelzorg en betaalde

arbeid slecht kunnen combineren vindt dat de gemeente mantelzorg en mantelzorgers belangrijk vindt. Alle respondenten die het uitstekend weten te combineren vinden dit. Bij dezelfde stelling, maar dan over het Steunpunt Mantelzorg Zeist, zien we dat 75% het er (helemaal) mee eens is. Hier zien we het grootste verschil naar leeftijd; van de respondenten jonger dan 35 jaar is 33% het ermee eens, onder de groep 85-plus is dat aandeel 91%.

28. Redelijk wat respondenten ervaren beperkingen door mantelzorg

En dat geldt op meerdere terreinen van het leven. Ongeveer een kwart (24%) ervaart altijd of meestal beperkingen in de vrijetijdsbesteding buitenshuis, 16% binnenshuis, 19% bij huishoudelijke klussen in eigen huis, 26% bij aandacht en tijd voor jezelf nemen en 19% bij het ontmoeten van anderen. Ook aandacht en tijd voor andere gezinsleden schiet er voor 16% altijd of meestal bij in. Respondenten van 85 en ouder (36%) geven vaker aan altijd of meestal beperkingen te voelen bij het aandacht en tijd kunnen geven aan gezinsleden. Dat laatste geldt ook voor respondenten in een gezinsverband met inwonende kinderen (29%) of een eenouderhuishouden (23%). Deze groepen ervaren de beperkingen ook bij het aandacht en tijd kunnen vinden voor zichzelf (respectievelijk 45% en 36% ervaart altijd of meestal beperkingen).

29. Minder respondenten zwaar/overbelast dan landelijke beeld laat zien

In recent SCP-onderzoek bleek 1 op de 10 mantelzorgers zwaar- of overbelast. In dit onderzoek is dat percentage 6%. Zo'n 17% voelt zich tamelijk zwaar belast, 21% gemiddeld, terwijl ruim de helft (56%) zich hooguit enigszins belast voelt. Het is zaak om alle mantelzorgers adequaat te informeren over wat er mogelijk is en juist die 23% die zich tamelijk zwaar belast, zwaar belast of overbelast voelt passende ondersteuning te bieden. En de weg ernaartoe te plaveien, zodat voorkomen kan worden dat het systeem rond een zorgvrager het begeeft en ook de mantelzorger zorgvrager wordt. Dat is een behoorlijke opgave, want juist zwaarbelaste mantelzorgers zijn vaak moeilijk te bereiken, zowel voor ondersteuning als met dit soort onderzoeken. Het ontbreekt deze mantelzorgers daarvoor vaak aan tijd en energie.

30. Naarmate respondenten meer moeite hebben mantelzorg en betaalde arbeid te combineren, ervaren ze vaker beperkingen in het leven en zwaarte of overbelasting

Extra aandacht moet er zijn voor respondenten die betaalde arbeid matig of slecht met hun mantelzorg weten te combineren. In het onderzoek zagen we al vaker dat dit negatieve gevolgen heeft en ook hier ervaren respondenten naarmate ze meer moeite hebben met de combinatie vaker beperkingen in het leven. Ze voelen zich ook vaker tamelijk zwaar of overbelast. Het aandeel loopt op van 0% voor respondenten die het uitstekend kunnen combineren, via 13% voor de groep die het voldoende kan combineren, naar 52% voor de groep die hier matig en 100% voor de groep die er slecht in slaagt. Daarnaast geven respondenten die het slecht lukt werk en mantelzorg te kunnen combineren, significant vaker aan zich altijd of meestal beperkt te voelen in de vrijetijdsbesteding buitenshuis (88%), binnenshuis (50%), huishoudelijke klussen in eigen huis (57%), aandacht en tijd voor gezinsleden (43%), aandacht voor zichzelf (88%), aandacht en tijd voor anderen (38%) en ontmoeten van vrienden, familie en kennissen (38%). Voor respondenten die er matig in slagen de taken te combineren geldt dit voor huishoudelijke klussen in eigen huis (48%) en aandacht en tijd voor gezinsleden (37%).

In de groep respondenten die mantelzorg en betaalde arbeid matig of slecht kunnen combineren zijn vrouwen (29%), respondenten met een Hbo- (36%) of Wo- opleiding (44%) en respondenten die mantelzorg combineren met 32 uur betaalde arbeid per week of meer (38%) oververtegenwoordigd.

31. Ideeën en tips: complimenten voor de gemeente en de geboden ondersteuning, maar ook meer aandacht, actieve bemoeienis en waardering gewenst, betere informatie en

minder administratieve rompslomp.

Dit zijn de antwoorden die het vaakst door in totaal 165 respondenten die deze vraag hebben beantwoord, zijn gegeven. Veel complimenten voor hoe het allemaal al geregeld is en voor de ondersteuning die wordt geboden. Maar daarnaast dus ook de vraag om meer aandacht (bezoekjes) en actieve bemoeienis, een betere informatievoorziening (doelgroepgericht en niet alleen maar digitaal) en minder administratieve rompslomp of meer hulp erbij.

Bijlagen

5 Bijlage 1: volledig overzicht resultaten

Woont u in gemeente Zeist

Ja	83%
Nee	17%

In welke wijk / kern?

Zeist Oost	14%
Zeist West	29%
Zeist Noord	14%
Zeist Centrum	31%
Austerlitz	4%
Den Dolder	3%
Bosch en Duin	1%
Huis ter Heide	3%
Weet niet	1%

Zorgt u momenteel voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende persoon uit uw eigen familie of kennissenkring?

Ja	91%
Niet meer	6%
Nee	4%

Beschouwt u zichzelf als mantelzorger?

Ja	77%
Enigszins	19%
Nee	4%

Wat is uw leeftijd?

Jonger dan 18 jaar	0%
18 tot 35 jaar	2%
35 tot 45 jaar	5%
45 tot 55 jaar	18%
55 tot 65 jaar	30%
65 tot 75 jaar	26%
75 tot 85 jaar	16%
75 jaar of ouder	3%

Wat is uw geslacht?

Man	31%
Vrouw	69%
Anders	1%

Hoe is uw huishouden samengesteld?

(On)Gehuwd stel met inwonende kinderen	17%
(On)Gehuwd stel zonder inwonende kinderen	53%
Eenouder huishouden met inwonende kinderen	6%
Eenpersoonshuishouden	23%

Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

Basisonderwijs	6%
Vmbo / Mavo / Lbo	20%
Mbo	16%
Havo / Vwo	15%
Hbo	31%
Wetenschappelijk onderwijs	13%

Combineert u momenteel mantelzorg en werk?

Ja, met 32 uur of meer betaalde arbeid per week	35%
Ja, tussen 16-32 uur betaalde arbeid per week	23%
Ja, met minder dan 16 uur betaalde arbeid per week	9%
Nee, maar ik verricht wel vrijwilligerswerk	10%
Nee	23%

Op welke wijze kunt u betaalde arbeid en mantelzorg combineren?

Uitstekend	3%
Goed	24%
Voldoende	46%
Matig	21%
Slecht	8%

Bent u (of is één van uw ouders) buiten Nederland geboren?

Ja	11%
Nee	89%

Aan hoeveel personen verleent u mantelzorg?

1	76%
2	20%
3 of meer	4%

Aan wie geeft u (het meest) mantelzorg?

Partner of echtgeno(o)t(e)	37%
(Pleeg/stief) Kind	15%
Ouder(s) of schoonouder(s)	34%
Andere familieleden	7%
Buren, vrienden of kennissen	6%
Anders	1%

Waar woont de persoon voor wie u (het meest) zorgt?

Bij mij thuis	42%
In zijn/haar woning	38%
In een zorginstelling of beschermd wonen	17%
Anders	3%

Woont deze persoon in de gemeente Zeist?

Ja	93%
Nee, wel in provincie	6%
Buiten provincie	2%

Wat is de oorzaak van de hulpbehoefte bij deze persoon?

Langdurige lichamelijke beperking	52%
Tijdelijke lichamelijke beperking	2%
Verstandelijke beperking	12%
Algemene beperkingen ouderdom	32%
Geestelijke achteruitgang/dementie	34%
Psychische problemen	9%
Verslaving	1%
Ontwikkelingsstoornissen, bijvoorbeeld autisme of ADHD	8%
Andere oorzaak	9%

Waaruit bestaat uw hulp aan deze persoon?

Huishoudelijke hulp	47%
Persoonlijke verzorging	46%
Verpleegkundige hulp	7%
Begeleiding praktische zaken en/of sociale activiteiten	74%
Vervoer	61%
Hulp bij administratie en/of financiën	60%
Toezicht of gezelschap	59%
Emotionele steun	65%
Opvang in crisissituatie	20%

Hoe lang geeft u deze hulp al?

Korter dan 3 maanden	1%
3 maanden tot 1 jaar	4%
1 tot 5 jaar	35%
5 tot 10 jaar	29%
10 jaar of langer	32%

Bent u de enige mantelzorger van deze persoon?

Ja	52%
Nee	48%

Hoeveel uur per week zorgt u gemiddeld voor deze persoon?

0 tot 4 uur	11%
4 tot 8 uur	28%
8 tot 16 uur	20%
17 tot 24 uur	9%
24 tot 32 uur	5%
32 uur of meer per week	13%
Sterk wisselend per week	13%

Heeft degene voor wie u (het meest) zorgt een indicatie of aanbod voor professionele hulp of zorg?

Ja	64%
Nee	34%
Weet niet	2%

Welke van de onderstaande soorten zorg zijn bij degene voor wie u (het meest) zorgt geïndiceerd?

Hulp bij het huishouden	53%
Verzorging en/of verpleging	56%
Begeleiding	46%
Dagopvang of dagbesteding	28%
Kortdurend verblijf	6%
Langdurend verblijf	22%
Geen van bovenstaande	3%
Weet niet	0%

Is er voor (een deel van de) professionele hulp een Wmo-indicatie afgegeven?

Ja, voor alles	38%
Ja, voor een deel	25%
Nee	25%
Weet niet	13%

Heeft u (sinds 2021) een (keukentafel)gesprek gehad met Sociaal Team of CJG?

Ja	24%
Nee	72%
Weet niet	4%

Was u of een mede-mantelzorger betrokken bij dit gesprek?

Ja	96%
Nee	4%

Mening over stelling: In het (keuken)tafelgesprek is voldoende rekening gehouden met mijn wensen en behoeften als mantelzorger

Helemaal oneens	6%
Oneens	6%
Neutraal	15%
Eens	40%
Helemaal eens	26%
Geen mening	6%

Van welke vormen van ondersteuning weet u dat ze in uw gemeente worden aangeboden?

Informatie	58%
Advies en begeleiding	42%
Emotionele steun	20%
Educatie	16%
Praktische hulp	20%
Zorg tijdelijk overdragen aan een ander (respijtzorg)	22%
Financiële tegemoetkoming	10%
Materiële hulp	13%
Hulp bij het uitbreiden van mijn sociale netwerk	9%
Anders, namelijk	8%
Geen van bovenstaande	21%

Welke ondersteuning krijgt u momenteel als mantelzorger?

Informatie	21%
Advies en begeleiding	14%
Emotionele steun	6%
Educatie	1%
Praktische hulp	6%
Zorg tijdelijk overdragen aan een ander (respijtzorg)	3%
Financiële tegemoetkoming	4%
Materiële hulp	3%
Hulp bij het uitbreiden van mijn sociale netwerk	2%
Anders, namelijk	7%
Ik krijg geen mantelzorgondersteuning	55%

	% (helemaal) eens	%(helemaal) oneens
Door de mantelzorgondersteuning...		
Voel ik me extra gesteund in het uitvoeren van mijn mantelzorg	46%	7%
Sta ik steviger in mijn schoenen	37%	15%
Ben ik beter in staat ook mijn eigen leven te leiden	36%	27%
Weet ik beter welke mogelijkheden er voor mij zijn	44%	18%
De ondersteuning sluit aan bij mijn behoeften	36%	22%
De ondersteuning is gericht op mijn belang als mantelzorger	42%	20%
De ondersteuning verwijst mij door naar organisaties die me wel kunnen helpen	39%	24%
De ondersteuning voldoet aan mijn verwachtingen	43%	20%
Ik zou de ondersteuning aanbevelen aan andere mantelzorgers	62%	11%

Hoe kunt u uw mantelzorg aan?

Schaal 1 (zeer slecht) t/m 10 (zeer goed)	
Voor mantelzorgondersteuning	6,7
Na mantelzorgondersteuning	7,0

Waarom maakt u geen gebruik van mantelzorgondersteuning?

Geen behoefte aan ondersteuning	39%
De beschikbare ondersteuning sluit niet aan op mijn behoefte	8%
Niet bekend met de mogelijkheden van ondersteuning	31%
De afstand naar de ondersteuning toe is een probleem	5%
Ik denk dat ik er niets aan heb	14%
Vanwege mijn zorgtaken kan ik er niet naartoe	5%
Anders, namelijk	18%

Welke ondersteuning zou u in de toekomst willen als mantelzorger?

Informatie	13%
Advies en begeleiding	12%
Emotionele steun	8%
Educatie	6%
Praktische hulp	20%
Zorg tijdelijk overdragen aan een ander (respijtzorg)	10%
Financiële tegemoetkoming	15%
Materiële steun	4%
Hulp bij het uitbreiden van mijn sociale netwerk	4%
Anders, namelijk	11%
Ik heb er geen behoefte aan	46%

Ervaart u knelpunten in de ondersteuningsmogelijkheden?

Ja	22%
Nee	20%
Geen mening	59%

Heeft u het afgelopen jaar gebruik gemaakt respijtzorg?

Ja	15%
Nee	85%

Hoe tevreden bent u over de geboden respijtzorg?

Zeer ontevreden	0%
Ontevreden	0%
Niet tevreden, niet ontevreden	7%
Tevreden	57%
Zeer tevreden	35%

Was de hoeveelheid respijtzorg voor u voldoende?

Ja	83%
Nee	17%

Van welke vormen heeft u gebruik gemaakt?

Familie, vrienden en kennissen	48%
Zorg door vrijwilligers	13%
Dagbesteding/dagopvang	30%
Kortdurend verblijf/logeeropvang	20%
Anders	22%

Waarom heeft u geen gebruik gemaakt van respijtzorg?

Ik weet niet wat de mogelijkheden zijn	26%
Ik weet niet hoe ik respijtzorg moet regelen	7%
Ik krijg geen indicatie of kom niet in aanmerking	2%
Er is een wachtlijst	1%
Er is geen geschikte respijtmogelijkheid in mijn omgeving	3%
Er is geen passende vrijwilliger beschikbaar	3%
De kosten zijn voor mij te hoog	2%
Zorgvrager wil geen gebruik maken van de respijtmogelijkheid	14%
Ik heb geen behoefte aan respijt	48%
Anders, namelijk	17%

Van welke vormen van respijtzorg denkt u in de toekomst gebruik te gaan maken?

Familie, vrienden of kennissen	32%
Zorg door vrijwilligers	17%
Dagbesteding/dagopvang	14%
Kortdurend verblijf/logeeropvang	6%
Anders	11%
Ik denk in de toekomst geen gebruik te maken van respijtzorg	40%

Heeft u behoefte aan respijtzorg binnen- of buitenshuis?

Binnenshuis, dus iemand komt naar mijn naaste toe	43%
Buitenshuis, dus mijn naaste gaat naar de respijtmogelijkheid toe	15%
Ik sta voor beide opties open	42%

Heeft u het afgelopen jaar het mantelzorgcompliment gekregen?

Ja	78%
Nee	22%

Voelt u zich gewaardeerd door het compliment?

Ja, zeer zeker	5%
Ja	5%
Geen ja en geen nee	23%
Nee	45%
Nee, zeker niet	22%

Mening over de stelling: 'Mijn gemeente vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'

Helemaal oneens	2%
Oneens	4%
Neutraal	27%
Eens	50%
Helemaal eens	18%

Mening over de stelling: 'Het Steunpunt Mantelzorg Zeist gemeente vindt mantelzorg en mantelzorgers belangrijk'

Helemaal oneens	1%
Oneens	2%
Neutraal	22%
Eens	52%
Helemaal eens	23%

Ervaart u door het mantelzorgen beperkingen in het dagelijks leven?

	Altijd	Meestal	Soms	Nooit
Vrijtijdsbesteding buitenshuis	8%	16%	56%	20%
Vrijtijdsbesteding binnenshuis	6%	10%	50%	34%
Huishoudelijke klussen in eigen huis	9%	10%	47%	34%
Aandacht en tijd voor gezinsleden	7%	9%	48%	36%
Aandacht en tijd voor uzelf	10%	16%	56%	18%
Ontmoeten van vrienden, familie en kennissen	6%	13%	52%	29%

Voelt u zich belast als mantelzorger?

	Zeist
Niet	21%
Enigszins	34%
Gemiddeld	21%
Tamelijk zwaar	17%
Zwaar-of overbelast	6%